

uniek

AR realiseert

pag. 34

**Maak kennis met
Welkoop-medewerkster
Arianne van de Werken**

10

Met ruwvoer sturen
op mestafzet

18

Verplichte
AGL voor
alle landbouwers

36

Ontwormen
biologische
kippen

38

Tevredenheids-
onderzoek
fruitteelt

Samenwerken is samen profiteren

In september heeft u bericht gekregen over de goede resultaten van AR in het eerste half jaar. In een markt waarin de omstandigheden op alle fronten uitdagend zijn, hebben we uitstekende resultaten geboekt.

Landelijk zien we in de veehouderij al behoorlijk wat stoppers. Zowel binnen de LBV-regeling als buiten deze regeling. Stoppende bedrijven zijn van alle tijden, maar het verschil is dat deze stoppers (zeker in de LBV) niet door een ander worden overgenomen. Hoewel exacte cijfers ontbreken en de verschillen per sector en regio groot zijn, zien we wel dat de totale veehouderij krimpt.

In deze krimpende markt is het volume van AR stabiel gebleven en het marktaandeel gegroeid. Dat is niet nieuw, want ook de afgelopen jaren zijn we in staat geweest om tegen de trend in te groeien. Dat doen we door dicht bij onze klanten te blijven en hun behoefte te vertalen in uitstekende producten tegen de juiste voorwaarden.

Ook bij onze plantaardige activiteiten zien we een groeiend marktaandeel en mooie omzetcijfers. Met de uitzonderlijke neerslaghoeveelheden van dit jaar was het vaak erg moeilijk de gewassen te zaaien en gezond te houden. Dergelijke omstandigheden kunnen soms met nieuwe technieken ondervangen worden. Door proeven

en onderzoek (zoals bij Proeftuin Randwijk) ontwikkelen we kennis en inzicht die onze telers helpen in de praktijk. Maar we kunnen niet zonder de juiste gewasbeschermingsmiddelen. De gereedschapskist wordt echter steeds leger en daarmee wordt de kans op schade steeds groter. Daarin moet een andere weg ingeslagen worden.

En ten slotte hebben onze negen Welkoopwinkels het ondanks het natte voorjaar toch erg goed gedaan. We blijven in deze winkels investeren zodat ze kunnen blijven bijdragen aan het financiële resultaat van onze coöperatie. De nieuwe winkel in Woudenberg is hiervan een prachtig voorbeeld.

AR is een partnercoöperatie die schouder aan schouder met haar leden staat. Dat betekent ook dat we het extra resultaat direct terugploegen naar onze afnemers. Dat doen we via het Extra AR voordeel, zowel voor de plantaardige sector als de voerafnemers. Onze afnemers hebben hiervan al bericht gehad. Op die manier worden trouwe klanten beloond en komt het voordeel waar het thuishoort: bij onze leden en klanten. Om met elkaar

onze coöperatie te vieren hebben we u dit jaar als extraatje getrakteerd op een appeltaart die bij u thuisbezorgd wordt.

Op diverse manieren willen we AR ook sterk maken voor de toekomst. Zo zijn we per 1 september een samenwerking aangegaan met Vente Paardenvoeding en Vente Diervoeding uit Nieuwerkerk aan den IJssel en hebben we de merken geïntegreerd in AR. Dit bedrijf heeft een uitstekende naam in de paardenhouderij en versterkt onze positie in deze sector. Ook intern blijven we investeren in de toekomst. In oktober gaan we onze bedrijfssoftware vervangen. Daarnaast hebben we de eerste voorbereidingen getroffen om het klantportaal te vernieuwen zodat u nog eenvoudiger uw bestelling kunt plaatsen.

We kijken tevreden terug op het eerste half jaar van 2024, maar samen met u blijven we vol energie werken aan de toekomst.

Arjen van Nuland
Algemeen directeur

Inhoud

Districtsraadslid
Van Beusichem

14

16

Vleesveehouders
Van Lieshout

Melkveehouders
Bos

28

40

Akkerbouwers
Kuijpers

Agenda	04
AR investeert	05
Coöperatie	05
De mensen van de coöperatie	14
Bedrijfsontwikkeling	18
Paarden	19
Column	21

Varkens	22
Melkvee	27
Medewerker	34
Pluimvee	35
Plant	37
Een dag uit het leven van...	46
Familie	47

Op de cover: Arianne van de Werken, verkoopmedewerkster Welkoop Zaltbommel.

Colofon

Uniek is een uitgave van AR

Editie: Herfst 2024

Redactie: afdeling communicatie & PR

Redactieadres: Postbus 610

6700 AP Wageningen | T 0317-499599

redactie@argroep.nl

©Copyright. Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen, vermenigvuldigd of gekopieerd zonder schriftelijke toestemming van AR.

Agenda

16-17 oktober

Dutch Pork & Poultry Expo

Hardenberg

22-24 oktober

Rundvee & Mechanisatie Vakdagen

Hardenberg

26-28 november

Rundvee & Mechanisatie Vakdagen

Gorinchem

8-11 januari

Friese Hengstenkeuring

Leeuwarden

23-26 januari

Jumping Amsterdam

Amsterdam

23 januari

Finale Subli Competitie

Amsterdam

6 februari

Ondernemersdag fruitteelt

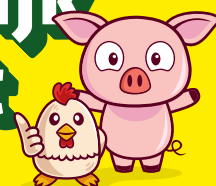
Echteld

Kijk op www.argroep.nl voor meer informatie en eventuele wijzigingen. Op kennisbijeenkomsten.nl vind je een actueel overzicht van de bijeenkomsten die meetellen voor de verlenging van het Bewijs van Vakbekwaamheid.

Uitgelicht: Dutch Pork & Poultry Expo

AR is met een stand vertegenwoordigd op de Dutch Pork & Poultry Expo in Hardenberg. Je vindt ons in hal 5, nummer 25. In onze stand staat dierlijk eiwit centraal. Wil je graag weten waarom varkens en kippen fan zijn van dierlijk eiwit? In onze stand vertellen we je er graag meer over. Bovendien trakteren wij je op een lekker stukje varkens- en kippenvlees dat ter plekke bereid wordt door een heuse kok. De beurs is dagelijks geopend van 14.00 tot 22.00 uur.

**Wij zijn
fan van
dierlijk
eiwit**

AR investeert in... renovatie loods Rijnzate

Tussen februari en juli van dit jaar is in Wageningen een grote grondstoffenloods van Rijnzate gemoderniseerd. De loods van 95 x 25 meter dateert uit 1935 en voldeed niet meer aan de huidige maatstaven op het gebied van Arbo-omstandigheden en veiligheid.

Ten tijde van de bouw van de enorme loods stond er nog weinig aan de haven van Wageningen. Op een betonnen brug lagen spoorrails en daarover reed een loskraan tot aan het havenkanaal. De kraan nam daar een hap grondstoffen uit het schip en reed terug de loods in om deze in een vak te lossen. Via grote schuifdeuren kon de kraan de loods in- en uitrijden. Rond 1970 is de kraan vervangen door een transportsysteem in de hal: granen werden van grote hoogte in vakken gelost en werden daar met een zuiginstallatie weer uitgezogen. Tot een half jaar geleden werd dit systeem gebruikt.

Noodzakelijke verbouwing

Nu, bijna negentig jaar na de bouw, heeft de loods opnieuw een grote verbouwing ondergaan. De Arbo-omstandigheden in de loods waren niet goed. Er waren zorgen

over de sterkte van de afscheidingswanden tussen de bulkvakken en er was het risico van stofexplosies. De aanpassingen waren ook nodig om aan de GMP-eisen te blijven voldoen.

Gedegen voorwerk

In de jaren in aanloop naar de verbouwing is er goed nagedacht over de toekomstige aanvoer van veevoedergrondstoffen per binnenvaart en de behoefte aan opslagruimte. Ook zijn er vanuit verschillende invalshoeken verbouwplannen gemaakt: hoe verhouden de investeringen zich tot toekomstige opbrengsten? Is het realistisch om de benodigde vergunningen te verkrijgen? Is het prijsniveau van bouwmaterialen (zoals staal en beton) acceptabel? Toen alle seinen op groen stonden is begonnen met de verbouwing. Eind juli is de loods weer in gebruik genomen.

Toekomstbestendige keuze

Naast de verbeterde veiligheid en werk-omstandigheden is ook de efficiëntie flink verbeterd. Grondstoffen kunnen nu bijna vier keer zo snel vanuit de loods in vrachtwagens worden geladen. Het energieverbruik van de transportsystemen is vele malen lager dan dat van de oude zuiginstallatie. Rijnzate blijft met deze loods de centrale partij voor op- en overslag van veevoedergrondstoffen in Nederland.

Maak kennis met Paul Vente en Kees Naalden

Per 1 september zijn Vente Paardenvoeding en Vente Diervoeding een strategische samenwerking aangegaan met AR. Eigenaren Paul Vente en Kees Naalden gaan voor AR werken en blijven het aanspreekpunt voor de relaties van Vente Paardenvoeding en Vente Diervoeding.

Paul Vente

Kees Naalden

Paul Vente

Paul Vente (60) woont in Nieuwerkerk aan den IJssel en heeft twee kinderen. Zijn dochter is 31 en werkt in de zorg met autistische kinderen, zijn zoon is 28 en werkt als verkoper van kalfsvlees bij de VanDrie Group. In zijn vrije tijd gaat Paul graag padellen en skiën doet hij ook graag. Hij is de vierde generatie die het bedrijf Vente Paardenvoeding en Vente Diervoeding heeft voortgezet.

Kun je iets vertellen over de historie van Vente?

"Het bedrijf is een echt familiebedrijf dat 146 jaar geleden is opgericht. Daarmee is het het oudste bedrijf van Nieuwerkerk aan den IJssel. Het begon als een bedrijf dat voer produceerde voor rundvee, varkens en kippen. Maar in de loop van de tijd verdwenen er steeds meer boeren in de omgeving van Rotterdam en kwam er recreatie of woningbouw voor in de plaats. Vanaf de jaren '90 zijn we daarom meer

gaan focussen op het paardenvoer. Toen Kees Naalden in 2009 in het bedrijf kwam zijn we (bijna) volledig overgegaan op het produceren van paardenvoer."

Hoe verliep jouw loopbaan bij Vente?

"Ik werk vanaf mijn 15^e mee in het bedrijf. Eerst was het vooral zakgoed sjuuwen. Later heb ik het hele productieproces geleerd en ben ik al gauw de weg op gegaan om klanten te bezoeken. Wanneer het nodig was zat ik ook op de vrachtwagen. Op 1 januari 1990 heb ik het bedrijf overgenomen van mijn vader. Hij is in 1999 overleden, maar tot die tijd is hij iedere dag mee blijven werken in het bedrijf."

Wat vind je het mooiste aan het merk Vente Paardenvoeding?

"Het mooiste vind ik dat we in de loop van de tijd zo'n groot netwerk aan maneges hebben opgebouwd. Vente Paardenvoeding staat voor een degelijk merk, voor kwaliteit en korte lijntjes.

Van een dorpsmerk hebben we een landelijk merk gemaakt en daar zijn we trots op. Met een klein team hebben we veel bereikt."

Hoe kijk je aan tegen de samenwerking met AR?

"Ik verheug me op de samenwerking en de eerste signalen die ik tot nu toe gehoord heb van nieuwe collega's ervaar ik als bijzonder positief. Het is fijn dat AR ook écht affiniteit met paarden heeft en dat er een speciale fabriek voor paardenvoer is. Ik ervaar het ook als zeer positief dat AR als grote speler respectvol met ons omgaat."

Verandert er iets aan je functie?

"Bij Vente Paardenvoeding kon ik overal bijspringen en was ik naast directeur ook vrachtwagenchauffeur, productiemedewerker, administratief medewerker, troubleshooter en winkelmedewerker. Bij AR ga ik verder

Paul Vente: "Wat ik het belangrijkste vind is dat de overgang voor onze klanten zo vloeiend mogelijk verloopt."

als zzp'er en zal ik ons paardenvoer blijven verkopen en klanten bezoeken. Wat ik vooral belangrijk vind is dat de overgang voor onze klanten zo vloeiend mogelijk verloopt."

Kees Naalden

Kees Naalden (57) is getrouwd met Gosia en woont in Rucphen. Hij heeft twee ondernemende zonen waarbij de oudste van 25 een installatiebedrijf heeft en de jongste van 22 een melkveebedrijf aan het opstarten is in Frankrijk. In zijn vrije tijd fietst hij graag – zo'n 6.000 à 7.000 km per jaar – zowel op de mountainbike als op de racefiets. Ook is Kees actief in het onderhoud van de mountainbike-route in Rucphen. Hierbij stuurt hij een groep van tien personen aan. Verder maakt hij graag uitstapjes met zijn vrouw en supportert hij waar nodig zijn kinderen.

Kun je iets vertellen over je loopbaan?

"Ik begon als bedrijfsadviseur rundveehouderij bij Cehave. Na vijf jaar ging ik een aantal dagen per week in Frankrijk aan de slag om onder andere een marktanalyse te doen en een verkoopsysteem op te zetten. Vervolgens kwam de vraag of ik dit wilde combineren met de verkoop van paardenvoer. Dit wilde ik wel; ik kom uit een paardenfamilie en heb zelf ook veel paardgereden, tot het NK aan toe. In

die tijd ontstond het paardenvoermerk Subli waar Cehave zich bij aansloot voor Zuid-Nederland. In 2009 kwam de mogelijkheid op mijn pad om mede-eigenaar te worden van Vente Paardenvoeding. Onderweg hoorde ik al goeie verhalen over Vente. Verschillende paardenhouders wilden niet anders dan het voer van Vente omdat de paarden het er zo goed op doen. Ik zag het als een mooie kans om zelfstandige te worden. Inmiddels werken Paul en ik 15 jaar samen. We vullen elkaar goed aan. Zijn werkgebied is vooral Zuid-Holland, Noord-Holland en Utrecht en mijn werkgebied is Noord-Limburg, Brabant en Zeeland. Ook qua werkzaamheden versterken we elkaar."

Wat vind je het mooiste aan het merk Vente Paardenvoeding?

"Met Vente Paardenvoeding hebben we een uitstekend product weten neer te zetten dat doet wat we beloven. Daarbij hebben we onze missie weten te voltooien: partnerschap met de hippische ondernemer. Dit betekent dat we meer doen dan alleen brokken brengen. Hierbij focussen we op de professionele paardenhouder. Dit past perfect bij ons."

Hoe kijk je aan tegen de samenwerking met AR?

"Paul en ik hebben allebei geen opvolger, dus dit was het uitgelezen moment om een samenwerking aan te gaan.

Hierbij blijf ik aan de ene kant klanten bezoeken en acquisitie doen. Aan de andere kant gaan we kijken hoe we de kennis en knowhow van Vente kunnen inzetten binnen AR. Ik merk ontzettend veel commitment vanuit de AR-collega's, dus dat geeft vertrouwen!"

Benieuwd naar de voeders van Vente Paardenvoeding?

Sinds 1 september zijn de producten van Vente Paardenvoeding te bestellen via:

- Onze webshop Paardenvoer.nl
- Onze klantenservice: info@arpaard.nl of 0317-499595
- Je specialist.

AR Paard B.V.

Sinds 1 augustus is de naam Voermeesters B.V. gewijzigd in AR Paard B.V. Door de naamswijziging is de link met moederbedrijf AgruniekRijnvallei beter zichtbaar en is er geen verwarring meer tussen het merk Voermeesters en de naam van de bv. De bv blijft de vertrouwde merken Subli, Masters en Voermeesters leveren onder dezelfde leveringsvoorwaarden en -condities. Sinds 1 september is daar het merk Vente Paardenvoeding bij gekomen.

Paard

“Het is een prachtige sector met een veelbelovende toekomst.”

Nieuwe manager AR Biologisch Koert Kuizenga

Dit najaar wordt Wim Krajenbrink, manager AR Biologisch, opgevolgd door Koert Kuizenga. Met een uitgebreide achtergrond in zowel de reguliere als biologische landbouw, brengt Koert een schat aan kennis en ervaring mee. Koert stelt zich aan je voor.

Koert is 49 jaar oud, woont met zijn vrouw Annemieke en hun vier dochters in Epe, vlakbij Apeldoorn. In zijn vrije tijd geniet hij van het buitenleven en het werken met zijn zoogkoeien. Om fit te blijven gaat hij graag hardlopen en zwemmen.

Loopbaan

Koerts loopbaan in de landbouw begon met een studie aan de Hogere Landbouwschool, waarna hij ervaring opdeed bij diverse mengvoerbedrijven. Na een aantal jaar te hebben gewerkt als biologische geitenboer in Denemarken en Nederland, koos hij zes jaar geleden voor een nieuwe uitdaging bij AR, waar hij zich volledig richtte op de geitensector.

Hoe kwam de functie van manager AR Biologisch op je pad?

“Toen ik de functieomschrijving las, dacht ik gelijk: ‘dit past helemaal bij mij’. Ik hou van uitdaging en dat biedt deze functie volop. Doordat ik als specialist geiten ook al biologische geitenhouders bezocht, had ik de nodige ervaring in de biologische sector. Bovendien had ik vanuit die functie ook al veel contact met Wim Krajenbrink.”

Wat spreekt je aan in de biologische sector?

“Wat mij aanspreekt in de biologische landbouw zijn de ondernemers die gedurfde keuzes maken in een uitdagende markt. Ze hebben duidelijk een richting gekozen, dit kan vanuit een economische drijfveer zijn, maar ook de manier van boeren of het kansen zien voor de toekomst kunnen beweegredenen zijn. In de biologische sector heb je geen hulp van gewasbeschermingsmiddelen of kunstmest dus zijn preventie en kennis van alternatieven erg belangrijk. Als AR kunnen we deze ondernemers goed ondersteunen. We hebben een sterk team met veel kennis en ervaring. Ik kijk ernaar uit om samen met hen de sector verder te laten groeien.”

Wat vind je belangrijk in jouw functie als manager AR Biologisch?

“De komende maanden werk ik nauw samen met mijn voorganger Wim die binnen AR de biologische sectoren al goed op de kaart heeft gezet. Hij zal me tot eind dit jaar inwerken. Ik zal me verder verdiepen in de verschillende sectoren, zodat ik weet wat ze van mij verwachten en op basis daarvan zal ik de functie verder invullen. Verder ga ik deelnemen aan verschillende externe overleggen in de bio-sector, om zo samen de sector vooruit te helpen.”

Tegen welke uitdagingen loopt de biologische sector aan?

“De belangrijkste uitdaging van dit moment is dat de overheid graag meer biologische landbouw in Nederland wil. Dit houdt in dat ze ondernemers stimuleert om de overstap te maken. Tegelijkertijd is de consumentenmarkt niet in alle sectoren klaar voor meer bio-producten waardoor de prijs onder druk kan komen te staan. Uiteindelijk

bepaalt de markt de toekomst van de sector, maar met de juiste ondersteuning en innovaties kunnen we biologische veehouders helpen succesvol te blijven.”

Hoe kijk je naar de toekomst van de biologische sector?

“Biologisch biedt goede kansen voor ondernemers met visie. Het is een tak die hoe dan ook gaat groeien door stimulering vanuit de overheden. Dit gebeurt op allerlei manieren. Wij kunnen ondernemers helpen bij het maken van een degelijk plan en later bij de uitvoering daarvan. Kennis is essentieel om succesvol te zijn en die kennis hebben wij in huis.”

Wat raad je veehouders aan die overwegen over te stappen naar biologisch?

“AR bellen! We doen veel van dit soort gesprekken. In Nederland zijn we een van de grote partijen in biologisch. We kunnen goed meedenken over vragen als: is mijn bedrijf geschikt, wie heb ik hierbij nodig, hoe maak ik een plan voor de bank, et cetera. Die hulp heb je wel nodig om te starten. Het is goed om een partner te hebben die zakelijk en objectief met je meedenkt of het een goede keuze is voor je.”

Afscheid Wim Krajenbrink

Per 1 december gaat Wim Krajenbrink van zijn prepensioen genieten. Wim heeft meer dan 37 jaar voor onze coöperatie gewerkt en stond aan de basis van AR Biologisch.

De komende maanden draagt Wim zijn taken over aan zijn opvolger Koert Kuizenga. Op de pagina hiernaast stelt Koert zich voor. Tijdens de ondernemersdag biologisch die we dit najaar organiseren, is het mogelijk om Wim gedag te zeggen en kun je kennismaken met Koert. In de komende Uniek zal Wim terugblikken op zijn carrière bij AR.

Van alpaca tot dwerggeiten: AR heeft het juiste voer

Wist je dat je bij AR ook terecht kunt voor hobbydieren-voeding?

Zo hebben we alpacabrok, konijnenkorrel, eendenvoer, hondenvoer, geitenbrok en bijvoorbeeld lik- en pikstenen. En dat is nog maar een kleine greep uit ons assortiment.

Je hoeft dus niet langer bij verschillende leveranciers je stukgoed af te nemen. Bestel je voor 13.00 uur dan wordt je stukgoed binnen twee werkdagen bezorgd. Bestellingen boven 300 kg worden gratis geleverd in heel Nederland (Waddeneilanden uitgezonderd). De minimale bestelhoeveelheid is 100 kg. De kwantumkorting kan oplopen tot € 8 per 100 kg. Een volle pallet met één product is het voordeligst.

Assortiment

In onze folder vind je ons complete assortiment stukgoed. Scan de QR-code of ga naar argroep.nl/stukgoed.

Bestelmogelijkheden

Stukgoed is te bestellen via:

- Mijn AR (arportal.nl), hiervoor heb je een account nodig.
- ARwebshop.nl, via deze site kun je ook zonder account je bestelling plaatsen.
- Onze klantenservice, 0317-499510 of klantenservice@argroep.nl.

Project Mest en Mineralen:

Met ruwvoer sturen op mestafzet

Om de mestafzetkosten in de hand te houden, werkt AR aan het project Mest en Mineralen. Hierin werken dochterondernemingen AR Voer, AR Plant en AR Bedrijfsontwikkeling samen. Leo Heijdra (productmanager ruwvoerteelt) vertelt hoe je met ruwvoer kunt sturen op de mestafzet.

“2024 was wel een heel lastig jaar voor het ruwvoer”, trapt Leo af. “Er waren mooie plannen gemaakt, maar door het zeer natte voorjaar kwam er helaas weinig van terecht.” Binnen het project Mest en Mineralen werkt AR met zes pilotbedrijven. Leo: “Op deze melkveebedrijven willen we onder andere via de ruwvoerteelt meer BEX-voordeel behalen. Om dit te bereiken sturen we op gras met 160 gram ruw eiwit per kg droge stof, jaarrond in de kuil, met een drogestofpercentage van 45-50%. Hierdoor wordt het benutbaar eiwit hoger.”

Stengelig gras

Het voorjaar was echter zo extreem nat dat drijfmest niet uitgereden kon worden, er niet op het juiste moment gemaaid kon worden en dat de kuilen te nat werden. Het gevolg is dat de voorjaarskuilen lager in eiwit zitten, het gras stengeliger is waardoor de verteerbaarheid minder is en je lastiger BEX-voordeel kunt behalen. Leo: “Dit betekent vaak dat er meer eiwit aangekocht moet worden om goed te kunnen melken én om op een gunstige RE/kVEM uit te komen.”

Hoger hakselen

De vraag is: wat kun je nu nog doen om dit jaar gunstig uit te komen met de BEX? Leo: “Voor grasmaaien loopt het seizoen

ten einde. In de snijmais zie je regionaal grote verschillen in de ontwikkeling. Over het algemeen zien we wat kleinere kolven en verwachten we dat het zetmeel in de mais wat lager gaat uitvallen en daarmee de VEM. Het kan helpen om wat hoger te hakselen, omdat het onderste stuk het slechtst verteerbaar is. Bij een stoppelhoogte van 10 cm gaat de voederwaarde met ongeveer 5 VEM-punten omhoog. Dit is gunstig voor de BEX.”

Seizoen 2025

Leo vertelt hoe je je kunt voorbereiden om in het komende seizoen gunstig uit te komen: “Het belangrijkste is dat je goed nadenkt of je binnen de derogatie blijft. Een van de dingen die je kunt doen is het aandeel mais in het bouwplan verhogen tot maximaal 70%. Dit zorgt voor meer energie en minder eiwit waardoor de RE/kVEM omlaag gaat. Daarnaast kun je er met je bemesting op sturen om die 160 gram ruw eiwit in de eerste snede gras te krijgen. Om dit voor elkaar te krijgen moet je weten wat de stikstofvoorraad is in de bodem, wat de samenstelling is van de drijfmest en wat er aanvullend nodig is aan kunstmest. Dit kan eenvoudig met een grondmonster en mestmonster op stikstof. Ook een bemesting met zwavel en magnesium kan een bijdrage leveren. Deze twee elementen te komen het DVE-gehalte in het gras ten goede.”

Renure kan zorgen voor 100 kg extra plaatsingsruimte per hectare.

Het juiste grasmengsel

“Ook de keuze voor het grasmengsel is van grote invloed”, vertelt Leo. “Van onze Extra-grasmengsels scoren de Extra Productie en Extra Opname het beste op verteerbaarheid en kVEM per kg droge stof. Dit helpt om de mestafzet te beperken. Ook bij de keuze voor het maisras kun je hierop letten. In de rassenlijst kun je de kVEM-opbrengst zien. Een ras dat hier goed op scoort is bijvoorbeeld de Nomad.”

Kunstmestvervanger Renure

Waar Leo vooral veel voordeel in ziet is de toepassing van Renure. “Dit is een kunstmestvervanger die gewonnen wordt uit dierlijke mest. De verwachting is dat er dit jaar nog een toelating komt voor deze meststof. De toepassing van Renure lijkt de meest effectieve maatregel om je plaatsingsruimte te vergroten. Zoals het er nu uit ziet kan Renure zorgen voor 100 kg extra plaatsingsruimte per hectare. Bij een melkkoe die 125 kg N produceert, kun je

in plaats van 1,36 koe per hectare 2,16 koe per hectare houden.”

Ammoniumsulfaat

Binnen Renure worden er naar verwachting drie meststromen toegelaten: ammoniumsulfaat, mineralenconcentraat en struviet. “Voor de rundveehouderij is de verwerking van rundveemest tot ammoniumsulfaat de beste optie”, vertelt Leo. “Dit kan op het eigen erf gedaan worden. Ammoniumsulfaat kun je toepassen met de spaakwielbemester of met een sleepslangbemester in combinatie met drijfmest. Bij voorkeur voor de eerste en tweede snede en eventueel voor de derde snede. Vooral in het voorjaar biedt deze meststof met zwavel en stikstof meerwaarde voor het gras.”

Iets voor jouw bedrijf?

Leo: “Ik zou iedereen aanraden om nu alvast te kijken wat er op jouw bedrijf mogelijk is met Renure. Wat zijn de

opties, wat kan ik ermee, wat heb ik ervoor nodig en welke subsidies zijn er? Wanneer de toelating dit jaar komt, kan het zijn dat er veel vraag komt naar mestverwerkingsinstallaties en dat je mogelijk misgrijpt. Een goede voorbereiding is het halve werk.”

Vacatures bij AR

Wij hebben een aantal interessante vacatures bij AR. Dus wil je ook werken in de mooiste sector van Nederland? Kijk dan gauw of er iets bij zit voor je.

- Operator fabriek Barneveld
- Specialist rundveehouderij
- Trainee specialist pluimveehouderij
- Business controller
- Logistiek medewerker distributiecentrum Lunteren
- Vestigingsmedewerker Rijnsdijk Wageningen

Uitgelicht: specialist rundvee, regio Midden- en/of Oost-Nederland

Heb jij een passie voor rundvee, ben je ambitieus en klaar voor een nieuwe uitdaging? We zoeken een enthousiaste collega om ons rundveeteam te versterken!

Als specialist rundvee verkoop je onze voeders aan bestaande en nieuwe relaties. Verder begeleid en adviseer je bestaande relaties. Je stuurt onder andere op basis van de managementgegevens. Ook spar je met de rundveehouder om zijn bedrijfsdoelstellingen te bepalen en behalen.

Meer informatie vind je op argroep.nl/vacature.

Even voorstellen

Afgelopen periode zijn vier nieuwe buitendienstmedewerkers en een nutritionist bij AR gestart. Ze stellen zich graag aan je voor.

Specialist vleesvee

Bas Kraneburg (26)

Woonplaats

Ik woon in Herpen op een boerderij met kruislingvaarzen.

Welke opleiding heb je gevolgd?

Ik heb de studie Veehouderij aan de HAS in 's-Hertogenbosch gevolgd. Voordat ik bij AR begon, werkte ik als zzp'er bij verschillende veehouders in de buurt en als vrachtwagenchauffeur.

Wat heb je met de agrarische sector?

Van huis uit kom ik niet van een boerderij, maar ik heb van kind af aan wel altijd bij een

melkveehouder in de buurt gewerkt. Zelf wilde ik ook graag boer worden, maar thuis was er geen boerderij om over te nemen. Daarom ben ik tijdens mijn studie begonnen met het huren van stallen waar ik nu nog steeds blauwe kruislingvaarzen in houd.

Wat doe je in je vrije tijd?

Het liefst ben ik thuis op de boerderij aan het werk, daar is altijd wel wat te doen.

Voorlichter akkerbouw

Edwin den Boesterd (22)

Woonplaats

Ik woon in Neerijnen.

Welke opleiding heb je gevolgd?

Ik heb de opleiding Bedrijfskunde & Agribusiness gevolgd aan de HAS in 's-Hertogenbosch. Tijdens mijn studie heb ik voornamelijk gewerkt op het grondverzet- en akkerbouwbedrijf van mijn ouders. Hier werkte ik mee in de voorkomende werkzaamheden.

Wat heb je met de agrarische sector?

Ik ben opgegroeid op het bedrijf van mijn familie. Het agrarische leven is mij dus van

jongs af aan bekend. Tijdens mijn studie is mijn interesse in de sector gegroeid. Het buitenleven en het produceren van een levend product spreken mij erg aan in de agrarische sector.

Wat doe je in je vrije tijd?

In mijn vrije tijd ben ik vooral werkzaam op het kraanverhuur- en akkerbouwbedrijf van mijn familie, waar altijd genoeg te doen is. Als er dan nog tijd over is vind ik het gezellig om met vrienden een biertje te drinken.

Nutritionist varkens en rundvee

Lara Beckers (22)

Woonplaats

Ik woon in Boxmeer, een dorpje in Noord-Brabant.

Wat heb je hiervoor gedaan?

Afgelopen januari ben ik afgestudeerd aan de HAS in 's-Hertogenbosch. Hier heb ik de opleiding Toegepaste Biologie gevolgd met als specialisatie diervoeding. In de tussentijd ben ik werkzaam geweest op een zorgmanege in Oeffelt.

Wat heb je met de agrarische sector?

Als klein meisje was ik altijd te vinden op de manege, hier groeide mijn interesse voor de agrarische sector. Maar tijdens mijn opleiding ben ik er pas echt achter gekomen dat hier mijn passie ligt en dan voornamelijk richting de voersector.

Wat doe je in je vrije tijd?

In mijn vrije tijd ben ik nog steeds veel te vinden tussen de paarden. Ik heb ook een eigen paard, waarmee ik sinds kort dressuurwedstrijden rijdt. Hiernaast krijg ik veel energie van het samenzijn met vrienden en familie.

Projectmanager CAF

Lisanne van Haarlem (27)

Woonplaats

Ik woon in Maurik.

Wat heb je met de agrarische sector?

Ik ben een fruittelersdochter.

Welke opleiding heb je gevolgd?

Bedrijfskunde & Agribusiness op de HAS in 's-Hertogenbosch en Management, Economie en Consumentenstudies op de WUR.

Hoe ben je bij CAF terechtgekomen?

Tijdens mijn vorige baan als coördinator Innovatie & Educatie bij de Fruit Tech Campus had ik veel contact met de mensen van CAF.

Na ruim drie jaar bij de Fruit Tech Campus was ik toe aan een nieuwe uitdaging waarbij ik meer in de praktijk wilde werken. Toen ik dit aan Aryan van Toorn (manager CAF) vertelde heeft hij me uitgenodigd voor een gesprek.

Wat doe je in je vrije tijd?

Ik breng mijn vrije tijd graag door met familie en vrienden, bijvoorbeeld door samen te eten of een spelletjesavond te houden.

Specialist pluimveehouderij

Noud Verstraten (56)

Woonplaats

Ik woon in het mooie Middelaar in Noord-Limburg. Dit ligt tussen de Maas en de Sint-Jansberg.

Wat heb je hiervoor gedaan?

Na één jaar als dienstplichtig muzikant heb ik inmiddels zo'n 33 jaar ervaring in hoofdzakelijk de (leg)pluimveehouderij en deels de varkenshouderij. Als opleiding heb ik Veehouderij aan de HAS in Dronten gedaan.

Wat heb je met de agrarische sector?

Ik ben op een melkveebedrijf opgegroeid dat nu gerund wordt door mijn oudste broer en

zijn oudste zoon. Mijn passie voor melkvee was minder, vandaar dat ik mijzelf niet zag als potentiële opvolger. De rode draad in mijn loopbaan is toch zeker de passie voor legkippen.

Wat doe je in je vrije tijd?

Ik geniet van muziek en ben een fanatieke muzikant (trombonist). Verder wandel ik graag in de natuur met onze hond, ben ik graag bezig in onze tuin en probeer ik regelmatig een stukje te hardlopen. Daarnaast focus ik veel op mijn mentale gezondheid. Prettige bijkomstigheid daarvan is dat als ik goed voor mezelf zorg, dat ook vaak prettig is voor mijn omgeving.

Klanten AR krijgen extra korting

In een markt waarin de omstandigheden op alle fronten uitdagend zijn, heeft AR in het eerste half jaar van 2024 een mooi positief financieel resultaat gerealiseerd. Als partnercoöperatie laat AR klanten via een extra korting/prijsreductie hiervan meeprofiten.

Korting op voer, meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen

De afnemers van AR Voer en AR Biologisch ontvangen per direct tot en met week 3 in 2025 een extra korting van € 4,00 per ton op de eigen geproduceerde mengvoeders in bulk. Daarnaast geeft AR een prijsreductie van € 5,00 per ton op de akker- en weidebouwmeststoffen die in de periode van 1 januari 2024 tot en met 8 september 2024 zijn afgenomen. Deze korting geldt

op gekorrelde meststoffen, Urean en NTS. De afnemers van gewasbeschermingsmiddelen kunnen een prijsreductie van 2% tegemoetzien over de afgenomen gewasbeschermingsmiddelen in de periode van 1 januari 2024 tot en met 8 september 2024. De kortingen komen boven op de gebruikelijke kortingen.

Kansen in de markt

De drie pijlers van AR – Voer, Plant en Winkels – hebben bijgedragen aan de mooie halfjaarresultaten. Door een positieve klantenbalans verwacht AR in 2024 in een krimpende markt eenzelfde volume voer af te kunnen zetten als in 2023. Ook binnen de plantaardige sectoren boekt AR mooie resultaten. De negen Welkoop-winkels van AR draaien goed. Ook in de tweede helft van het jaar blijft AR samen met ondernemers zoeken naar kansen in de markt.

De mensen van de coöperatie

Harry van Beusichem

Districtsraadslid district Midden

Harry van Beusichem (44) woont samen met zijn vriendin Geertje en hond Jip in het Gelderse Kapel-Avezaath. Ze hebben een fruitbedrijf dat Harry heeft overgenomen van zijn vader. Ze hebben 30 hectare fruit waarvan 20 hectare peren (Conference en Migo) en 10 hectare appels (Elstar en Goudreinetten).

In deze rubriek willen we je kennis laten maken met de mensen van de coöperatie. Dit keer is Harry van Beusichem aan het woord. Hij is districtsraadslid vanuit het district Midden.

Hoe ben je bij de districtsraad terechtgekomen?

Harry: "Vier jaar geleden vroeg collega-fruitteler en vriend Arnold Dorrestein of ik misschien lid zou willen worden van de districtsraad bij AR. Zijn termijn zat erop en het leek hem wel wat voor mij. Zo ben ik voorgedragen en uiteindelijk gekozen als lid van het districtsbestuur, toen nog namens het district Betuco."

Hoe gaat zo'n vergadering?

"Toen ik erbij kwam was het coronatijd en gingen veel vergaderingen via Teams. Dit vond ik erg wennen, ook omdat ik niemand kende. Gelukkig konden we elkaar al gauw weer live ontmoeten en dat vond ik een stuk fijner. Gewoonlijk hebben we vier vergaderingen per jaar, waarvan één in combinatie met een excursie. We zijn dan meestal met dertig personen. Wat we bespreken zijn de kwartaalcijfers en de gebeurtenissen in de markt. Wat in de afgelopen jaren aan de orde kwam waren bijvoorbeeld de invloed van de oorlog in Oekraïne op de toevoer van grondstoffen en de overname van de fabriek in Helvoirt. Wat ik hierin wel belangrijk vind is dat er niet alleen maar te ver vooruit wordt gekeken. Natuurlijk is die stip aan de horizon belangrijk, maar de weg ernaartoe kan heel anders zijn dan gedacht."

Wat zie je als de meerwaarde van de districtsraad?

"Het is een laagdrempelige manier om het gesprek met AR aan te gaan. Iedereen kan vanuit zijn of haar sector vertellen wat er wel of niet goed gaat en tegen welke problemen ze aanlopen. Deze vergaderingen helpen ook om de cijfers van de coöperatie goed te kunnen lezen en begrijpen. Persoonlijk vind ik het belangrijk om met mijn kennis en ervaring bij te dragen aan de fruitteeltsector. En het is goed om te horen hoe collega-ondernemers omgaan met de veranderingen die er constant zijn, zoals vanuit het GLB."

Wat vind je van de coöperatie als organisatievorm?

"Als de coöperatie goed werkt, is het een mooie organisatievorm. Denk bijvoorbeeld aan de gezamenlijke inkoop van kunstmest. Ook kan de coöperatie hulp bieden bij lastige politieke vraagstukken. Ik zie AR als een degelijke, solide en betrouwbare partner en ik zou AR dan ook zeker aanbevelen bij mijn collega-fruittelers. Maar hierin speelt ook mijn voorlichter Antonie de Kruijff een belangrijke rol. Alles valt of staat met het contact dat je met je voorlichter hebt."

Open dagen

In de afgelopen periode hebben weer diverse klanten een open dag gehouden. AR was tijdens deze open dagen vertegenwoordigd met een stand. We wensen de betreffende families veel succes met hun nieuwe stal.

Familie Legemaat

Willem en Eduard Legemaat uit Langbroek namen samen het familiebedrijf van hun ouders over. In 2023 bouwden ze een nieuwe 0-6-0-stal. Op zaterdag 13 juli konden belangstellenden de nieuwe stal bekijken. De stal is uitgerust met twee DeLaval VMS V300-melkrobots waarmee 135 koeien worden gemolken. Op het bedrijf wordt zoveel mogelijk het eigen ruwvoer benut. De open dag bij de familie Legemaat was onderdeel van de Landdag van de PJGU Langbroek. Het programma zat vol met agrarische, sportieve, creatieve en gezellige activiteiten voor jong en oud.

Familie Van der Haar

Op vrijdag 13 september vond er een open dag plaats bij familie Van der Haar in Collendoorn. De open dag werd gehouden ter gelegenheid van de realisatie van de nieuwe vleesvarkensstal met 1.936 plaatsen in 15 afdelingen en een ziekenboeg. Het stalontwerp en de uitvoering voldoen aan de Maatlat Duurzame Veehouderij en aan de recentste Beter Leven-eisen met 1 ster van het Beter Leven keurmerk. AR Bedrijfsontwikkeling heeft de vergunningen verzorgd voor de familie Van der Haar en de bouw begeleid.

Noviteiten

- Plafondventilatie met gestuurde luchtverdeling boven het plafond
- Computergestuurde droogvoerinstallatie middels luchtondersteuning
- Gestuurde led-verlichting
- Aflevertuimte met overdekte laadplaats
- Voorbereidingen getroffen voor dagontmesting

Familie Van de Brake

Familie Van de Brake uit Oosterwolde heeft een nieuwe (tweedehands) stal laten bouwen. De ligboxenstal is circulair gebouwd en heeft voorheen op een andere plek gestaan. Nu is de stal volledig opgebouwd bij familie Van de Brake. De vloer in de stal is een emissiearme stalfvloer die mest en urine direct scheidt, waarna ze het apart kunnen verwerken. De stal is uitgerust met twee GEA DairyRobots R9500 en een Nimbo-voeraanschuifrobot. De open dag vond plaats op 14 september.

Reportage

Maatschap Van Lieshout levert duurzaam vlees uit eigen stal

Anja van Lieshout met zoon Hein.

Op het vleesveebedrijf in Westelbeers spraken wij Anja van Lieshout en haar zoon Hein. Het houden van vleesvee is Anja met de paplepel ingegoten. Hein studeert nog op de HAS. In zijn vrije tijd helpt hij mee op de boerderij. Voor zijn studie heeft hij een stageonderzoek gedaan bij AR. Hierbij heeft hij gekeken naar het effect van Maxammon grain gerst bij het afmesten van vleesvee.

Maatschap Van Lieshout Vleesvee is een familiebedrijf, waarbij iedereen op zijn of haar eigen manier bijdraagt aan de dagelijkse gang van zaken. In de ochtend helpen ze allemaal met het voeren. Moeder Annie doet daarnaast vooral de kalveren. Haar zoon Dirk werkt fulltime op de boerderij en is daarmee de spil van het bedrijf. Zijn zussen Anja en Rian werken beiden parttime op de boerderij. Anja houdt zich voornamelijk bezig met de boekhouding en PR, Rian richt zich op het verzetten van de dieren. Beide zussen hebben ook een baan buiten het familiebedrijf. Geen van hun partners is actief betrokken bij het werk op de boerderij.

Een duurzame bedrijfsvoering

Op het bedrijf lopen ongeveer 420 dieren van jong tot oud. Het is een gesloten bedrijfsvoering.

Alle dieren worden hier geboren en getogen, een enkele dekstier wordt aangekocht om niet in de bloedlijn te fokken. De kalveren zogen bij de moeder tot ze een half jaar oud zijn. De stieren gaan daarna apart van de vaarzen en net voordat ze een jaar zijn worden ze geslacht. De fokvaarzen groeien verder tot 2,5 jaar leeftijd en gaan dan bij een van de fokstieren.

Zuivere Blonde d'Aquitaine

Oorspronkelijk was het bedrijf een jongveefokbedrijf. In 1980 kreeg de familie Van Lieshout geen melkquotum omdat ze nooit op het bedrijf gemolken hadden. Toen zijn ze overgegaan op vleesvee, de Blonde d'Aquitaine. Een ras dat toen in opkomst was. "De koeien kunnen in het natuurgebied lopen en het afkalven gaat over het algemeen makkelijk

en natuurlijk. Ze leveren een kwalitatief goed stuk vlees, dat vinden wij belangrijk. En het is een heel mooi ras om te zien”, zegt Anja enthousiast.

Rantsoen van eigen land

Het bedrijf heeft ongeveer 100 ha grond. Hiervan is 60 ha reguliere landbouwgrond, 20 ha is natuurlijk grasland van het Brabants Landschap en 20 ha is heide van het Brabants Landschap. Ze verbouwen productief kruidenrijk grasland, snijmais en luzerne voor meer eiwit. Het rantsoen tijdens de opfok bestaat uit gras, een klein aandeel snijmais en een bijproduct dat voorhanden is. Tijdens het afmesten krijgen de dieren snijmais, gras en aardappelsnippers, aangevuld met Maxammon grain gerst, eiwitmeel en afmestbrok. Ze zijn blij met de voeradviezen van vleesveespecialist Harm van Hattem. Anja: “Het houden van vleesvee is toch een vak apart.”

Het concept Natuurvlees-Nederland past goed bij onze bedrijfsvoering en bij onze visie.

Visie en bedrijfsvoering

Van Lieshout levert aan Natuurvlees-Nederland volgens het twee-sterren-Beter-Leven-certificaat. Anja: “We vinden het een voordeel dat ze transparant werken, je weet welke prijs je krijgt.” Het vlees wordt geleverd aan Sligro. “De visie die Natuurvlees-Nederland en Sligro uitdragen vinden wij belangrijk”, zegt Anja. “We hebben goed vlees, 100% Nederlands. De dieren worden in Nederland geboren, opgefokt en geslacht en het vlees wordt in Nederland verkocht.”

Proef Maxammon grain gerst

Hein heeft voor zijn studie een proef gedaan met Maxammon grain gerst. Hein: “Ik heb het onderzoek op ons eigen bedrijf uitgevoerd bij stiertjes tot 1 jaar. Ze kregen allemaal hetzelfde basismengsel. Met de hand kreeg één groep Maxammon grain gerst gevoerd, de andere groep kreeg geplette gerst. Maxammon grain gerst bevat meer onbestendig eiwit dan geplette gerst. Om de eiwitgehalten in beide rantsoenen gelijk te houden kreeg de groep met geplette gerst meer eitwitmeel gevoerd. De hokken hadden we om en om verdeeld, zodat de basisomstandigheden zoveel mogelijk hetzelfde waren. Iedere twee weken hebben we de stiertjes gewogen en de mest onderzocht. De stiertjes die Maxammon grain gerst gevoerd kregen groeiden beter, de vertering was ook iets beter en de dieren waren rustiger.” Na de proef zijn ze Maxammon grain gerst blijven voeren. “We hebben iets minder kosten, de eiwitaanvulling kon iets naar beneden en ook voeren we minder afmestbrok.”

Natuurvlees-Nederland

Natuurvlees-Nederland is een concept dat gericht is op het produceren en vermarkten van hoogwaardig vlees van dieren die op een duurzame, diervriendelijke en natuurlijke manier worden gehouden. De focus ligt op het leveren van vlees dat afkomstig is van runderen die grazen op natuurterreinen, zoals weilanden en bossen, en die een belangrijk onderdeel vormen van natuurbeheer. Het vlees is 100% Nederlands; dat betekent dat de runderen in Nederland zijn geboren en opgegroeid en in Nederland worden geslacht, verwerkt en verkocht.

Blij met investeringen

In 2017 heeft de familie Van Lieshout een nieuwe stal gebouwd. Dit was een grote maar goede investering. Ze zijn blij met de opslagbakken voor voer en vaste mest. Ook de zelfrijdende voermengwagen was een goede investering. Er wordt minder voer gemorst, er is minder restvoer en het voer wordt beter gemengd waardoor er minder geselecteerd wordt. Ook blijft de kuil beter. Door de vlakke snijrand gaat deze niet zo snel broeien. In de toekomst zouden ze de oude stallen ook nog graag willen vernieuwen. Anja: “We kijken uit naar de toekomst. We maken een mooi stuk duurzaam Nederlands vlees, daar zijn we trots op. Maar dit vraagt wel om een eerlijke prijs.”

Tekst: Merel van Zuijlen

Maatschap Van Lieshout Vleesvee

Wie: moeder Annie, zoon Dirk en dochters Anja en Rian, Hein de zoon van Anja helpt mee in zijn vrije tijd

Waar: Westerbeers

Ras: Blonde d'Aquitaine

Aantal: ongeveer 130 koeien, 75 stiertjes, 200 stuks vrouwelijk jongvee (tot afkalven), 6 fokstieren

Concept: Natuurvlees-Nederland

Vanaf 2025 verplichte AGL voor alle landbouwers

Vanaf 2025 moeten alle landbouwers in de maand januari de Aanvullende Gegevens Landbouwer (AGL) doorgeven bij RVO. Daarmee kan RVO controleren of je hebt voldaan aan de gebruiksnormen. Een volledige administratie was al langer verplicht, een bemestingsplan is sinds 2024 verplicht en nu komt de AGL daarbij.

Vanaf 1 januari 2025 moeten alle landbouwers verplicht de AGL versturen. Dit betreft de jaarafsluiting van 2024 en moet gebeuren in de periode van 1 januari tot en met 31 januari 2025. Voor akkerbouwers, fruittelers, paardenhouders en een deel van de veehouders is dit dus nieuw. Het gaat om de volgende gegevens:

- **Eindvoorraad van alle mest (ook kunstmest) op 31 december.** Per mestsoort geef je de hoeveelheid en de kilogrammen stikstof en fosfaat door. Ook bezinklagen (varkens) en mineralenconcentraten horen daarbij.
- **Aan- en afvoer van andere mest dan dierlijke mest, zuiveringsslib en compost.** Voor kunstmest en overige mest geef je de hoeveelheid en de kilogrammen stikstof en fosfaat door.
- **Gemiddeld aantal dieren per soort.** Dit geldt niet voor de dieren waarvoor al via Identificatie en Registratie (I&R) gegevens zijn doorgegeven.
- **Hoeveelheid aan- en afgevoerde staldieren.** Dit geldt niet voor de dieren waarvoor al via Identificatie en Registratie (I&R) gegevens zijn doorgegeven.

Bemestingsplan

Vanaf 2024 is elke landbouwer verplicht om elk jaar een bemestingsplan op te stellen. Derogatiebedrijven waren dit al langer gewend. Dit plan moet uiterlijk 15 februari klaar zijn. Eerst maak je een berekening van de bemesting die je in dat jaar wilt toepassen vanuit de landbouwkundige adviezen. Daarna bepaal je of de geplande bemesting past binnen de wettelijke gebruiksnormen. Dat laatste is alleen verplicht voor derogatiebedrijven, maar voor alle bedrijven is het verstandig om

te doen. In dit plan staan de beginvoorraad, aanvoer, productie, afvoer en eindvoorraad (in kg stikstof en fosfaat per ton mest). Bij een volledig bemestingsplan is ook aandacht nodig voor een passend teeltplan en de gewasrotatie. Derogatiebedrijven maken een bemestingsplan per perceel; niet-derogatiebedrijven mogen dit per gewassoort doen.

Administratie en bewaarplicht

Als landbouwer moet je ook zelf gegevens in je administratie bewaren (ten minste vijf jaar). Belangrijke documenten zijn bijvoorbeeld facturen en registraties van aan- en afvoer van dieren, melk, eieren, veevoer en mest. Maar ook eigendomsaktes, pachtcontracten en grondgebruikersverklaringen horen

Kleine bedrijven

In dit artikel gaan we niet in op de regels en uitzonderingen die gelden voor particulieren, hobbydieren, kleine bedrijven of een kleine tak binnen een bestaand bedrijf. Onder kleine bedrijven wordt verstaan: bedrijven die niet meer dan 350 kg stikstof uit dierlijke mest produceren en/of aanvoeren én nooit meer dan 3 hectare landbouwgrond hebben. Heb je geen KVK-inschrijving, maar bedrijf je wel enige vorm van landbouw, dan word je volgens de mestwet toch als bedrijf aangemerkt, waardoor de genoemde verplichtingen alsnog gelden.

hierbij. Deze gegevens zijn ook nodig voor het opstellen van het bemestingsplan en het invullen van de AGL. Ook de bemestingsplannen moet je vijf jaar bewaren.

AR Bedrijfsontwikkeling ondersteunt

Ieder voorjaar stelt AR Bedrijfsontwikkeling het bemestingsplan op voor een grote groep landbouwers. Dat plan wordt gedurende het jaar actueel gehouden, zodat ook blijkt dat wordt voldaan aan de wettelijke gebruiksnormen van mest. Waar nodig en gewenst ontvangen landbouwers adviezen en tips, zodat de bedrijfsvoering optimaal wordt afgestemd, binnen de kaders van het mestbeleid en landbouwsubsidies.

Harold Vogels

manager AR Bedrijfsontwikkeling
06-55331109
h.vogels@ar-bedrijfsontwikkeling.nl

Informeer vrijblijvend naar de mogelijkheden bij onze specialisten. Dat kan telefonisch (0317-499599) of via e-mail naar info@ar-bedrijfsontwikkeling.nl.

Diverse registraties

De registraties gelden in beginsel voor alle bedrijven met meer dan drie hectare landbouwgrond of bedrijven met een mestaanvoer en/of mestproductie van meer dan 350 kg stikstof. Een opsomming van de registraties:

- Administratie en bewaarplicht van gegevens door landbouwer
- Bemestingsplan
- Gecombineerde Opgave (met perceelsregistratie)
- Aanvullende Gegevens Landbouwer (AGL)
- Realtime en digitaal Vervoersbewijs dierlijke mest (rVDM).

NAF nu ook verkrijgbaar via Paardenvoer.nl

Sinds september zijn de producten van NAF verkrijgbaar via Paardenvoer.nl. NAF staat met name bekend om haar supplementen en verzorgingsartikelen voor paarden. De producten van NAF zijn een mooie aanvulling op het assortiment van de webshop.

Het gaat in totaal om 66 producten, waarvan het grootste gedeelte supplementen zijn, maar ook een deel verzorgingsproducten. Denk aan supplementen ter ondersteuning van de gewrichten, ademhaling, hoeven, maag en darmen, maar ook kalmerende supplementen, shampoos en staart- en manenontklitters.

Benieuwd naar de producten van NAF?

Ga naar onze webshop Paardenvoer.nl.

Marije Beumer

webshopbeheerder
0317-499598
klantenservice@paardenvoer.nl

Marije Beumer van Paardenvoer.nl en Lars Pronk van NAF.

Let op: schrikbarend hoge suikerwaarden in het ruwvoer

Als paardeneigenaar kijk je waarschijnlijk kritisch naar de suiker- en zetmeelgehalten in het krachtvoer dat je aan je paard voert. Maar ben je ook op de hoogte van de gehalten van het ruwvoer dat je voert? De laatste ruwvoeranalisys laten schokkende resultaten zien met suikergehalten tot wel 20%!

Met name het natte voorjaar lijkt de boosdoener te zijn voor deze extreem hoge suikerwaarden. De gehalten variëren overigens per regio. Hoge suikerwaarden brengen de nodige risico's met zich mee, zeker als het paard lijdt aan metabole stoornissen. Het is daarom raadzaam om een Voermeesters Ruwvoeranalisys uit te laten voeren. Zo weet je precies wat je voert en hoe je mogelijke risico's kunt aanpakken.

Het gevaar van te hoge suikerwaarden in ruwvoer

Te veel suiker kan leiden tot aandoeningen zoals hoofbevangenheid, insulineresistentie en obesitas. Wellicht heb je een paard of pony die al te kampen heeft met dergelijke gezondheidsproblemen. Het is daarom van groot belang dat je weet wat er in je ruwvoer zit, want ruwvoer met een hoog suikergehalte kan in zulke gevallen een sluipmoordenaar zijn.

Kijk naar de losse nutriëntwaarden

De EWpa (energiewaarde paard) geeft de energiewaarde van het ruwvoer per kilogram aan. Een hoge EWpa is vaak het resultaat van hoge suikergehalten in het ruwvoer. De EWpa is een berekende waarde die afhangt van verschillende factoren, zoals suiker, maar ook eiwit, ruwe celstof en vet. Kijk daarom goed naar de losse nutriëntwaarden om te kunnen beoordelen of het ruwvoer geschikt is voor het type paard en de arbeid die het paard moet verrichten.

Let ook op de eiwitwaarden

Naast de hoge suikerwaarden zien we ook zeer lage eiwitwaarden in de recente ruwvoeranalisys. Eiwit is essentieel voor de spieropbouw en het herstel van je paard. Lage eiwitwaarden kunnen leiden tot verlies in spiermassa, wat vaak verkeerd geïnterpreteerd wordt als een tekort aan ruwvoer.

Paarden kunnen maar een beperkte hoeveelheid droge stof per dag opnemen, dus meer ruwvoer voeren voegt dan niets toe.

Weet wat je voert

Laat een ruwvoeranalisys uitvoeren waarbij je de exacte waarden krijgt toegestuurd. Alleen zo kun je écht weten wat er in het ruwvoer zit. Kies voor een ruwvoeranalisys die niet alleen kijkt naar de energie, maar ook de suiker- en verteerbare eiwitgehalten en andere belangrijke voedingsstoffen meet. Op basis van deze gegevens kun je gerichter beslissen over het voermanagement en het rantsoen eventueel aanvullen met eiwitrijke producten om een gebalanceerd dieet te garanderen.

Voyermeesters Ruwvoeranalisys

Bij Voermeesters kun je kiezen voor drie soorten ruwvoeranalisys (Basis, Plus en Compleet). Welke versie je ook kiest: bij de uitslag wordt een toelichting meegestuurd. Zo krijg je inzicht in de gehalten van je ruwvoer en weet je of je paard of pony voldoende voedingsstoffen binnenkrijgt. Om je extra te ondersteunen neemt onze klantenservice binnen drie werkdagen nadat jij de uitslag hebt ontvangen contact met je op. Je kunt dan vragen stellen en de klantenservice kan je van een passend advies voorzien.

Benieuwd naar onze ruwvoeranalisys?
Scan de QR-code

Karen Schiferli
klantenservice AR Paard
0317-499595
k.schiferli@arpaard.nl

Column

Op weg naar een toekomstbestendige voedselproductie „

Duurzaamheid, toekomstbestendigheid en een eerlijk verdienmodel zijn tegenwoordig veelbesproken begrippen in de landbouwsector. Samen moeten we erover nadenken hoe we verdergaan. Want hoe houden we onze bedrijven rendabel, terwijl we tegelijkertijd bijdragen aan de reductie van CO₂ en aan een duurzamer voedselsysteem?

Het is belangrijk dat de duurzaamheidskosten daar terecht komen waar ze horen. Op dit moment merken wij – net als jullie – dat de inspanningen en investeringen die nodig zijn om te verduurzamen vooral bij de producenten terechtkomen. Wij ontwikkelen steeds meer duurzame producten en zetten in op het verminderen van de CO₂-uitstoot, maar hoe zorgen we ervoor dat ook de consument een eerlijke bijdrage levert aan die kosten?

Extra kosten moeten we als sector kunnen terugverdienen.

De consument wil duurzame producten, maar verwacht vaak dat die voor dezelfde prijs in de winkel liggen als reguliere producten. Dit zorgt voor een scheve verhouding. Wij kunnen allemaal investeren in duurzame productiemethodes, maar uiteindelijk moeten we die kosten wel kunnen terugverdienen. Om dit te bereiken moeten we er in de eerste plaats voor zorgen dat consumenten zich bewust worden van de echte prijs van voedsel. De kosten van verduurzaming moeten immers niet alleen bij boeren en producenten blijven liggen.

Gelukkig zit hier wel beweging in en zien we steeds meer concepten die duurzaamheidsaspecten proberen te verwaarden.

Voorbeelden zijn circulariteitseisen voor de grondstoffen of het gebruik van ontbossingsvrije soja-producten. Vaak worden er garanties gegeven voor de kostengevolgen van deze duurzaamheidseisen. Meestal leidt dat tot een hogere opbrengstprijis voor de producten.

Verder richten we onze blik op een toekomstbestendige landbouw. Duurzaamheid is niet langer een optie, maar een noodzaak. De technologische vooruitgang biedt ons kansen om efficiënter en duurzamer te werken. Denk aan precisielandbouw, waarbij data ons helpt om verspilling te verminderen of aan voerinnovaties die bijdragen aan een lagere methaanuitstoot. Deze innovaties vergroten de duurzaamheid van de keten, maar vereisen ook investeringen.

Samenwerking is hierbij essentieel. Als coöperatie hebben we de kracht om samen te werken aan een toekomstbestendige sector, waarbij we elkaar ondersteunen en de lasten eerlijk verdelen. Door samen te werken kunnen we ervoor zorgen dat we niet alleen voldoen aan de eisen van morgen, maar ook dat we een goed verdienmodel kunnen behouden.

De benodigde veranderingen kunnen we alleen realiseren door gezamenlijk de schouders eronder te zetten. We zijn ervan overtuigd dat we met elkaar een duurzame en winstgevende toekomst tegemoet kunnen gaan.

Mark Ipema
Operationeel directeur

Baas in de kraamstal

De kraamstal is de basis van het hele bedrijf. Of het hier goed of slecht loopt is van grote invloed op het levensverloop van de biggen maar ook op dat van de zeug. Goed monitoren helpt je om een baas in de kraamstal te worden.

De zeugenmonitoring van AgriSyst is hiervoor een handige tool. Als AR hebben we via deze monitoring goed in beeld hoe het loopt in de kraamstallen van onze klanten. Ieder kwartaal komt deze monitoring binnen en analyseren we deze. Hierin staan niet alleen onze klanten, maar ook een benchmark met het Nederlandse gemiddelde. Dit laat zien hoe ons zeugenvoer presteert en waarop we nog kunnen optimaliseren en verbeteren.

Vakmanschap

Voor het werk in de kraamstal is en blijft 'fingerspitzengefühl' noodzakelijk. Er is altijd een bedrijfsspecifieke werkwijze nodig, aangepast op de genetica, leefomgeving en ook op de boer zelf. Tegelijkertijd zijn er een aantal punten die altijd van belang zijn, zoals de toepassing van vitamine A en de biestopname door de biggen. De eerste 6 tot 12 uur zijn puur van belang voor de biestvoorziening en alle tijd daarna voor de melkopname. Om de biggen voldoende biest binnen te laten krijgen kan zo nodig gekozen worden voor split suckling of overleggen. Bij split suckling wordt het nest met biggen in twee groepen verdeeld die om en om bij de zeug worden gelegd. Zo krijgen alle biggen

genoeg biest binnen van hun eigen moeder. Al geldt wel: beter biest van een andere moeder dan helemaal geen biest. Overleggen naar een andere zeug kan ook; afhankelijk van je strategie kan dit nat of na 24 uur. Een optimale biestopname draagt bij aan het verminderen van de biggenuitval. Dit is mooi te zien in de monitoring.

Succesvol overleggen

In de monitoring is ook goed te zien hoe het voer van AR en het management van invloed zijn op het grootbrengend vermogen van de zeugen. Zo is het overleggen van de biggen van belang om de uiers vol te leggen voor een goede opstart van de melkklieren. Zeugen met een goed uier brengen niet alleen meer biggen groot, maar hebben over het algemeen ook een langere levensduur. Ook voor de gelten is het belangrijk dat in de eerste paar dagen alle melkklieren worden opgestart en er dus genoeg biggen aan de gelt liggen. Daarna moeten de gelten niet meer biggen krijgen dan ze aankunnen om een tweede worps-dip te voorkomen. Het varkensteam heeft een succesvol overlegprotocol gemaakt. Doe er je voordeel mee.

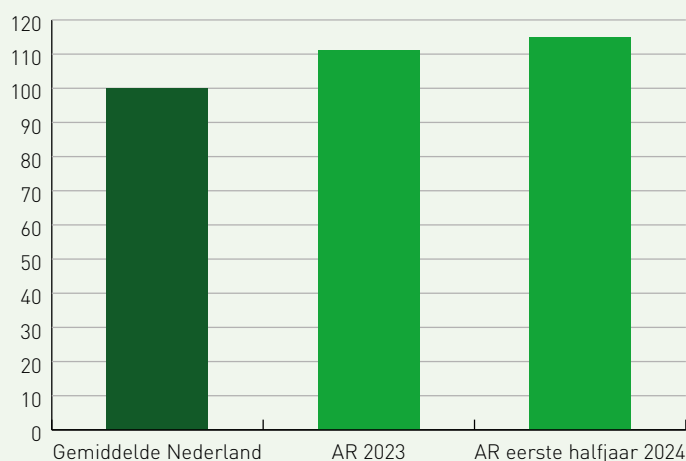
Spek speelt belangrijke rol

Een goed presterende en goed gevoerde zeug zal in de kraamstal haar spek kunnen benutten om de biggen genoeg melk met de goede gehalten te kunnen bieden. Ook is deze afbraak van spek nodig voor een goede berigheid in de dekstal en om kraamstalberigheid te vermijden. Tegelijkertijd is te veel spekaftbraak ook niet goed. De zeug wordt te mager en dit kan leiden tot slechte of helemaal geen berigheid. Via de monitoring is te zien wat dit per worp betekent. Als service kunnen we de spek- en spieraftbraak meten zodat je weet hoe dit er op jouw bedrijf voorstaat.

Maatwerk

De inzet van de Structo-zeugenvoeders van AR is maatwerk. De zeugenmonitoring is onderdeel van onze service en helpt om onze voeders optimaal in te zetten. Wil je hier gebruik van maken, laat het dan weten aan je specialist varkens.

Indexcijfer bigoverleving.

Britt Engelsman

specialist varkens

06-12836120

b.engelsman@agroep.nl

Met boerenverstand gezond hARd voeren

De laatste zes jaar zijn de resultaten van de vleesvarkens flink gestegen. Gemiddeld neemt de groei met 16 gram per jaar toe bij een gelijkblijvende EW-conversie. Met name de gestegen voeropname met gemiddeld 40 gram per dag heeft hieraan bijgedragen.

In 2023 zagen we wel een daling van het voerverbruik. In onderstaande tabel is het gemiddelde van Nederland te

zien. In de praktijk komen we al regelmatig resultaten tegen van boven de 1.000 gram met een VC van onder de 2,2.

Lees verder op de volgende pagina ➔

Groei vleesvarkens in Nederland.

Jaar	Groei g/dag	Gecorrigeerde groei g/dag	VC	EW-conversie	Gecorr EW	VO g/dag	Kg big	KGG	Mm spier	+0,30/kg C-spier 98	Mm spek	+0,15/kg C-spek 98
2023	905	916	2,51	2,76	2,71	2.270	25,5	98,7	68,50	68,20	13,50	13,40
2022	892	893	2,55	2,81	2,75	2.275	26,2	98,9	69,18	68,91	13,42	13,29
2021	879	881	2,54	2,80	2,73	2.233	26,3	99,2	69,17	68,81	13,53	13,35
2020	863	866	2,54	2,79	2,73	2.192	25,8	98,9	69,23	68,96	13,41	13,28
2019	846	847	2,54	2,79	2,75	2.149	25,8	96,9	68,42	68,75	13,18	13,35
2018	830	829	2,54	2,80	2,77	2.108	25,9	95,8	67,49	68,15	13,04	13,37
2017	822	822	2,56	2,81	2,78	2.104	25,7	95,5	66,83	67,58	13,23	13,61
2016	808	807	2,57	2,83	2,81	2.077	25,6	94,4	65,80	66,88	13,31	13,85
2015	804	803	2,58	2,84	2,82	2.074	25,5	94,0	65,03	66,23	13,55	14,15
2014	800	801	2,57	2,84	2,83	2.056	25,0	93,7	63,70	64,99	13,74	14,39
2013	795	795	2,58	2,86	2,85	2.051	24,9	93,1	62,92	64,39	13,93	14,67

Bron: Kasper Bekker Saldo Advies.

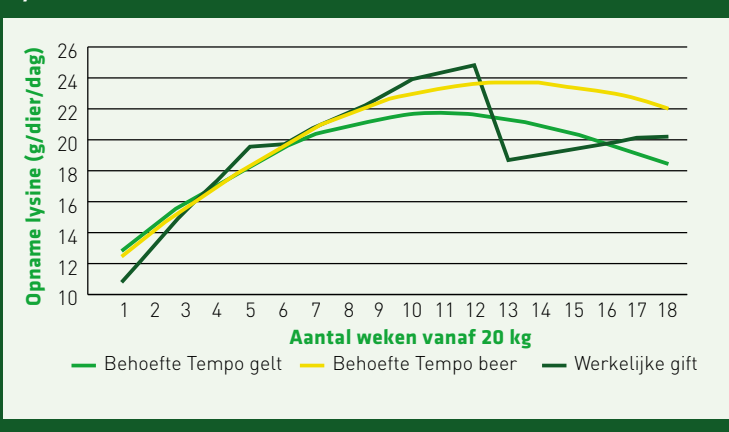
Voeren naar behoefte

Om het maximale uit de varkens te halen is het advies om de varkens naar behoefte te voeren. Vanuit de fokkerij-organisaties zijn er manuals (richtlijnen) beschikbaar waarin staat hoe je de varkens het beste kunt voeren om de maximale groei en efficiëntie van het voer te bereiken. Dit lukt lang niet overal omdat er ook andere factoren meespelen, zoals gezondheid, stalomstandigheden, management en natuurlijk voeding. De behoefte is afhankelijk van de voeropname van de varkens: **behoefte = voeropname x gehalten**. Bij een lagere voeropname kunnen de gehalten omhoog en bij een hogere voeropname moeten de gehalten naar beneden.

Lysine-behoefte

In onderstaande grafiek zien we de lysine-behoefte van Tempoberen en -gelten. In de start- en groeifase zijn deze keurig naar behoefte gevoerd, maar aan het einde ontstaan er flinke tekorten, waardoor de optimale groei en een efficiënt voerverbruik niet gehaald worden. De huidige genetica heeft namelijk de capaciteit om tot het einde flink door te groeien, mits de dieren de juiste voeding krijgen.

Lysine-behoefte vleesvarkens.

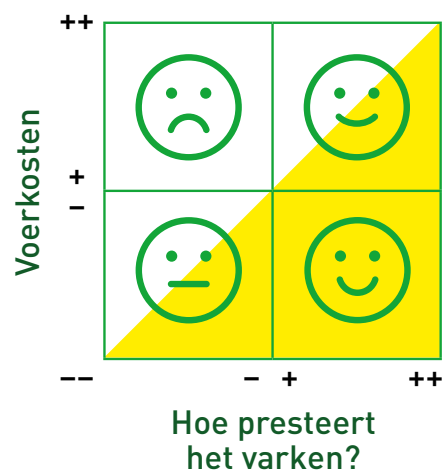
Gezond hARd groeien

Als AR staan we voor gezond hARd groeien en richten we ons op een optimale verhouding tussen de voerkosten en de prestaties van het varken. In de figuur is dat het geelgearceerde gedeelte. Het is de kunst om het genetisch potentieel te benutten zonder dat de kostprijs stijgt. Luxere voeders kosten echter meer per 100 kg. Onze specialisten beschikken over een programma om het optimum te berekenen waarbij het loont om de gehalten te verhogen (de juiste lysine/EW-verhouding). Daarnaast kunnen we bijvoorbeeld met AR Voerbooster en CCM extra prestatie toevoegen.

Kortom:

- Vleesvarkens presteren veel beter dan tien jaar geleden, onder andere door vooruitgang in de genetica. Met name boven de 75 kg is de voederconversie veel scherper geworden!
- De manuals zijn bedoeld om het genetisch potentieel te bereiken op basis van groei en voederconversie. De laagste voerkosten dienen geoptimaliseerd te worden.
- Gebruik boerenverstand en bepaal zelf welke innovatie je wilt toepassen in jouw voeders.

Mate van tevredenheid varkenshouder.

Eelco van de Hoef
 innovatiemanager varkens
 06-50235373
 e.vandehoef@argroep.nl

Veel interesse voor bijeenkomst vrijloopkraamhokken

Varkenshouders tonen steeds meer interesse in vrijloopkraamhokken. Dit blijkt ook uit de grote opkomst tijdens de bijeenkomst 'Kraamstalkeuze voor de Toekomst' georganiseerd door Denkvit en AgruniekRijnvallei. Zo'n zestig varkenshouders kwamen naar het Pig Farm Innovation Centre in Stroe om meer te weten te komen over dit stalsysteem.

Inmiddels zien we in Nederland al steeds meer vrijloopkraamhokken verschijnen. Voor het Beter Leven keurmerk 1 ster wordt het vanaf 2035 zelfs een eis. Omdat er nog veel vragen zijn, hebben we deze bijeenkomst georganiseerd.

Zeugenselectie en moedereigenschappen

Chiara Lipori, PhD-kandidaat aan de afdeling Adaptatie en Fysiologie van Wageningen University & Research, voerde een proef uit bij het innovatiecentrum van Denkvit over het selecteren van zeugen met sterke productie- en moedereigenschappen voor vrijloopkraamhokken. Zeugen met goede moedereigenschappen zorgen voor minder sterfte door doodliggers en minder doodgeboren biggen. "De bigoverleving is 8,5 procent hoger bij deze zeugen dan bij dieren met minder goede moedereigenschappen", stelt Lipori. Daarnaast benadrukte Lipori dat er voldoende variatie is in moedereigenschappen, wat mogelijkheden biedt voor selectie. Een ontspannen zeug die op haar zij ligt, waarbij de biggen in het biggenest verblijven, duidt op goed moedergedrag. Onderzoek toont ook aan dat 60 procent van de biggen die doodliggen in vrijloopkraamhokken geen biest heeft opgenomen.

Klimaat van groot belang

Volgens Bart Hooijer en Tom Haasen van stalinrichter Vereijken is de omgeving,

en vooral het klimaat, van groot belang bij vrijloopkraamhokken. Het is essentieel dat de ruimte koel blijft, zodat de zeugen voldoende voer blijven opnemen en voldoende melk produceren. Hierdoor raken de biggen verzadigd en zoeken ze het biggenest op. Een temperatuurverschil van 5 tot 7 graden tussen de afdeling (18-21 graden) en het biggenest (35 graden, afbouwend naar 25 graden) is ideaal. Wat betreft de oppervlakte van een vrijloopkraamhok, zijn er volgens Hooijer en Haasen aanzienlijke verschillen. In Denemarken worden hokken van 6,2 vierkante meter gebruikt, maar die blijken vaak te krap te zijn, waardoor zeugen zich minder goed kunnen draaien en keren. Bij Innova Canada hebben de hokken een oppervlakte van 7,8 vierkante meter, wat voor zowel de dieren als de medewerkers prettiger werkt.

Tijdelijke fixatie blijft nodig

Arnold Groot Wassink, bedrijfsleider van DenkaFarm Innovation Centre, vertelt dat het los houden van zeugen vanaf het moment dat ze het kraamhok betreden tot aan het spenen het uitgangspunt was bij de bouw van de vrijloopkraamhokken in 2016. "We hebben dit geprobeerd, maar het bleek geen succes. Het aantal doodliggers was significant hoger dan wanneer de zeugen tijdelijk werden gefixeerd rond het werpen." Groot Wassink benadrukt dat het doel altijd

is om zoveel mogelijk biggen groot te brengen. "We fixeren zeugen nu een aantal dagen rondom het werpen, wat resulteert in een speengewicht van gemiddeld 8,35 kilo en een zeug die jaarlijks 33 biggen van 25 kilo grootbrengt." Toch droomt hij ervan om in de toekomst zeugen vrij te laten werpen, wat minder arbeidsintensief is en het welzijn van zowel de zeug als de medewerkers verhoogt.

Kostprijs stijgt bij vrijloopkraamhokken

Vrijloopkraamhokken verhogen de kostprijs per big aanzienlijk, volgens agrarisch adviseur André Klemans van ABAB. Uit berekeningen blijkt dat de kosten per big met 3 tot 8 euro stijgen, wat neerkomt op een kostprijsverhoging van 5 tot 12 procent. Nieuwbouw heeft hierbij de minste impact, maar dan wordt er wel ingeboet op het aantal zeugen. Interne verbouwingen van kraamstallen kunnen de efficiëntie van een bedrijf verder verlagen en hebben dan ook grotere economische gevolgen. Toch ziet Klemans ook kansen, zoals verbeterde dierprestaties, meer werkplezier, duurzamere zeugen en een betere diergezondheid. "De haalbaarheid van vrijloopkraamhokken is maatwerk en verschilt per bedrijfssituatie", concludeert hij.

De kennisbijeenkomst werd afgesloten met een barbecue.

Nieuwe toepassingen CCM voeren bij varkens

Bij AR hebben we al meer dan 35 jaar ervaring met het voeren van CCM, zowel los als door het voer geperst. CCM (Corn Cob Mix) is een zeer smakelijke en goed verteerbare grondstof. Door het hoge zetmeelgehalte zorgt CCM voor een goede en gezonde groei.

We noemen het niet voor niets 'het gele goud' voor varkens. Veel klanten zetten actief CCM in voor hun dieren.

De melkzuurbacteriën doen het werk

Voor een optimale voederwaarde van de CCM moet de korrelmais zo fijn mogelijk worden gemalen. De kuil moet luchtdicht worden afgesloten zodat de melkzuurbacteriën zich exponentieel kunnen vermeerderen. Hierbij komt warmte vrij en wordt melkzuur gevormd. Na acht weken is de CCM stabiel. Het is koud, ruikt fris en kan gevoerd worden. Het is een zeer smakelijk product en ook zeer geschikt voor jonge dieren.

Rust bij de biggen

Met het innovatieteam van AR zoeken we naar nieuwe toepassingen van CCM om dit unieke product nog beter tot waarde te kunnen brengen op de

varkensbedrijven. Zo zijn we erachter gekomen dat CCM een positieve werking heeft op de rust bij biggen. CCM in een bakje of op de grond voldoet ook aan de welzijnseisen voor verrijkmateriaal. De biggen kunnen er mee wroeten en de melkzuurbacteriën hebben een positieve invloed op het microbioom (micro-organismen in de darmen). CCM is een must voor de varkens met lange staarten.

Verlaging ammoniakuitstoot

Uit recent onderzoek is gebleken dat bij varkens die CCM gevoerd krijgen het ammoniakgehalte van de mest lager is dan bij varkens die geen CCM gevoerd krijgen. Dit is een interessante bevinding voor de toekomst. Door een betere vertering en het zuurdere milieu in de darmen is de uitstoot flink te reduceren. Dit hangt wel af van de hoeveelheid CCM die toegepast wordt.

1+1=3

Een veelbelovende ontwikkeling is het combineren van CCM met verwerkt dierlijk eiwit. We verwachten dat deze combinatie een grote meerwaarde kan opleveren. Gezond hARd Groeien is hierbij het uitgangspunt. Door goed ontsloten zetmeel te combineren met goed verteerbaar eiwit verwachten we gezondere darmen, hogere prestaties en gemakkelijk draaien. De komende tijd voeren we proeven uit om tot de ideale combinatie te komen. We houden je op de hoogte!

Eelco van de Hoef
innovatiemanager varkens
06-50235373
e.vandehoef@argroep.nl

Terugblik bijeenkomsten zomerstalvoeren

In juni is de studiegroep zomerstalvoeren weer bij elkaar gekomen. Dit keer was het thema graszaadmengsels en kruidenrijk grasland.

Ruwvoerspecialisten Joep van Rijt (Vitelia) en Leo Heijdra (AR) hebben de deelnemers bijgepraat over de keuze voor grasrassen voor zomerstalvoeren.

Beste gras voor zomerstalvoeren

Speciale aandacht was er voor de Extra Grasmengsels van AR. Deze mengsels zijn geselecteerd op landbouwkundige eigenschappen, drogestofopbrengst, suikergehalte en celwandverteerbaarheid. Zo zijn er mengsels die vooral gericht zijn op een hoge verteerbaarheid en een hoog suikergehalte en andere mengsels scoren juist weer beter op de eiwitopbrengst per hectare. Wat alle mengsels gemeen hebben is de smakelijkheid: 'het lekkerste gras van

Nederland'. Tijdens de bijeenkomst werd aangegeven dat de Extra Productie en Extra Smakelijk Tetra eruit springen voor het zomerstalvoeren, omdat deze mengsels veel gunstige voederwaarde-eigenschappen combineren. Daarnaast is ingegaan op de aanvulling met kruiden, klavers en luzerne in mengsels en wat hiervan de meerwaarde is bij zomerstalvoeren. Zo hebben we twee proeven toegelicht, één met tijdelijke klavers en één met het doorzaaien van kruidenrijk grasland.

De bijeenkomsten vonden plaats bij maatschap De Wit uit Werkhoven en Melkveehouderij Geerets uit Castenray. Hartelijk dank voor de gastvrijheid!

Aanmelden studiegroep

Bij de studiegroep zomerstalvoeren staan kennisuitwisseling en het delen van ervaringen centraal. AR coördineert deze studiegroep en de bijbehorende appgroep. De studiegroep komt drie of vier keer per jaar bijeen. Meestal is dat op een bedrijf van een lid en is er een spreker die ingaat op een bepaald thema in relatie tot zomerstalvoeding. Melkveehouders die belangstelling hebben voor de studiegroep kunnen zich melden bij Teunis Kool.

Teunis Kool

specialist rundvee
06-22016272
t.kool@argroep.nl

Reportage

Met drie koeien minder 300.000 kg meer melken

In het Zuid-Hollandse Zevenhoven hebben vader Bert en zoon Rick Bos een melkveebedrijf met 138 melkkoeien. Door aanpassingen in management en voer hebben ze in het afgelopen jaar een flink hoger voersaldo kunnen realiseren.

Bert en Rick Bos runnen het melkveebedrijf in een VOF. Rick werkt daarnaast buiten de deur als vertegenwoordiger bij Van Winden en de Bie. Hierbij verkoopt hij onder andere Fullwood JOZ-melkrobots en Mueller- en Pac cool-koeltanks. Sinds 2022 melken vader en zoon met twee Fullwood JOZ-melkrobots.

Bedrijfsontwikkeling

43 jaar geleden heeft Bert het bedrijf op deze locatie van een achteroom overgenomen.

“Het bedrijf telde destijds 55 koeien en 20 hectare grond. Ook zat er een varkenstak bij, maar daar zijn we na een jaar mee gestopt. In de loop van de tijd zijn we uitgebreid naar 138 melkkoeien en 80 stuks jongvee. We hebben nu 75 ha grond bij het bedrijf met 54 ha gras, 10 ha mais en 11 ha natuurland.”

Nattigheid

Het bedrijf ligt in een waterrijk gebied dat hoofdzakelijk uit veen op kleigrond bestaat. Een kleiner gedeelte is kleigrond. De vele nattigheid van het afgelopen seizoen bracht de nodige uitdagingen met zich mee. Bert: “We hadden 10 ha mais ingezaaid en hiervan hebben we 8 ha opnieuw moeten inzaaien.” Rick vervolgt: “Het is de vraag of de mais genoeg gaat groeien en of de kolven zich voldoende gaan ontwikkelen. Daarom proberen we nu al te anticiperen: nu al minder mais voeren of extra zetmeelvervangers aankopen?”

Ruime serrestal

De koeien lopen zowel buiten in de wei als binnen in de lichte en ruime serrestal die de familie twaalf jaar geleden gebouwd heeft. De hoeveelheid licht in de stal en de hoge open zijwanden voor maximale dwarsventilatie waren destijds de reden om voor dit stalconcept te kiezen.

Rick en Bert Bos en specialist Gerco Zwijnenburg checken de kwaliteit van het voer.

Je hebt AR VetEfficiënt nodig om de koe gezond te houden.

Robotmelken

In september 2022 hebben Bert en Rick de Fullwood JOZ-robots in gebruik genomen. Het robotmelken bevalt erg goed.

“Het celgetal ligt rond de 100 en ook het kiemgetal en de zuurtegraad van het vet zijn stabiel laag. De koeien worden graag door de robot gemolken en ook de vaarzen wennen erg snel.” Rick: “Technisch draaien de robots goed. Ik had echter het gevoel dat we meer uit de koeien konden halen op het gebied van productie en gezondheid. Over AR hoorde ik goede geluiden: positieve resultaten, veel kennis en tevreden klanten.”

Blij met voorlichting

Rick vervolgt: “AR-specialist Gerco Zwijnenburg kwam kijken bij ons op het bedrijf. Hier in het veengebied zijn we gewend om rantsoenen te voeren die gebaseerd zijn op het zo goed mogelijk benutten van het ruwvoer, beperkt aangevuld met bijproducten en krachtvoer. Gerco liet ons kennismaken met een andere manier van voeren van de koeien, vooral gebaseerd op het verhogen van het zetmeelgehalte en de aanvulling van AR VetEfficiënt (vanaf eind oktober de nieuwe naam voor Profat, zie pagina 31). Hierdoor wordt het VEM-aandeel van het rantsoen fors verhoogd. Begin dit jaar besloten we om dit te proberen en dus van AR te gaan voeren. Ook zijn we meer aandacht gaan besteden aan de randvoorwaarden voor een hogere melkproductie, zoals goed mengen, schoon drinkwater, mest zeven en conditie scoren.”

Hoger voersaldo

Omdat er meer krachtvoerders aangekocht worden, wilde Rick graag weten welke invloed dit heeft op het voersaldo. In een Excel-sheet maakte hij een voersaldoberekening met behulp van de actuele melkopbrengst en de voerkosten. Deze actualiseert hij

minimaal één keer per maand. In deze berekening komt duidelijk naar voren dat harder voeren loont bij deze marktomstandigheden.

Mooie mijlpaal

De voermengwagen wordt nu elke ochtend gevuld met graskuil, mais, bierbostel, pulp, Sodagrain, AR VetEfficiënt, geplette gerst, een eiwitmix en wat mineralen. Bert vertelt dat de resultaten er mogen zijn: “In de melkproductie zagen we een mooie stijging van 31 kg per koe per dag naar ruim 38 kg per koe per dag. Hierbij zijn de gehalten iets gedaald, maar de totale kilogram vet- en eiwitopbrengst is toegenomen. De mest ziet er goed uit en is stabiel.” Rick vult aan: “De verwachting volgens FosfaatPlanner is dat we dit jaar vergeleken met vorig jaar 300.000 kilogram meer melk produceren met drie melkkoeien minder. Dit betekent dat we naar verwachting in 2024 ongeveer 1,65 miljoen kg melk gaan produceren.” Tijdens het laatste bezoek had AR-specialist Gerco Zwijnenburg taart meegenomen. Dit vanwege een mooie mijlpaal. Het celgetal was tijdens de laatste MPR lager dan de BSK. Het celgetal was namelijk 49 en de BSK 57!

Meer veerkracht met AR VetEfficiënt

Het voeren van extra vet biedt veel voordelen. Rick: “Het is een prijzig product, maar bij een hogere melkproductie heb je naar mijn idee AR VetEfficiënt nodig om de koe gezond te houden. Het is eigenlijk de energiebasis die je elke dag aan je koeien meegeeft. Dit draagt bij aan een goede gezondheid, meer glans op de koeien en een efficiëntere melkproductie.” Bert vult aan: “Wat ons opvalt is dat de veerkracht van de koeien verbeterd is. Als er iets gebeurt waardoor de melkproductie daalt, zie je dat ze nu weer snel op het oude niveau zijn.”

Tekst: Jolanda van Ee

Voersaldoberekening (inclusief bijproducten).

Productieresultaten

Kg melk per koe	38,50
Vet%	4,10
Eiwit%	3,40

Voersaldo

Voersaldo/koe/dag krachtvoer	€ 13,00
Voersaldo/koe/dag krachtvoer + ruwvoer	€ 10,70
Saldo/100 kg melk	€ 27,75
Krachtvoer/100 kg meetmelk	€ 30,90
Voerefficiëntie	1,63
Kg krachtvoer per dag	12,09

Melkveebedrijf Bos

Wie: Bert en Rick Bos

Wat: melkveebedrijf

Waar: Zevenhoven

Grootte: 75 ha grond met gras, mais en natuurland

Veestapel: 138 melkkoeien

Optimaliseer de jeugdgroei met AR Kalver TMR

Een gezonde, hoogproductieve melkkoe begint bij een optimale jeugdgroei. Balans in het voeraanbod is hierbij essentieel. Met de AR Kalver TMR biedt AR een compleet, smakelijk mengsel dat zorgt voor een gezonde groei en een goede pensontwikkeling. Hier lees je hoe dit voer kalveren helpt om op te groeien tot sterke en gezonde melkkoeien.

De specialisten jongvee bij AR, Arjan Blom en Korné van de Brake, zien dat de jeugdgroei nog te vaak onvoldoende benut wordt. Arjan: "Dat is eigenlijk zonde, een goede en gezonde jeugdgroei is essentieel voor een kalf om uit te groeien tot een hoogproductieve melkkoe. Die jeugdgroei kan veel beter benut worden. Dat dit niet voldoende gebeurt komt vaak doordat de melkgift en het krachtvoer beperkt worden. Ook het belang van de stabiliteit in de ruwvoer-krachtvoerverhouding in de eerste zes levensmaanden wordt hierin regelmatig onderschat."

Ideale verhouding ruwvoer/krachtvoer

Tijdens het afbouwen van het melkschema kan het voorkomen dat de kalveren onvoldoende ruwvoer en krachtvoer opnemen. Dit resulteert in een tekort aan energie en een verminderde groei. Het voeren van krachtvoer en ruwvoer zorgt ervoor dat de pens beter ontwikkeld is, waardoor het kalf beter in staat is vezels te verteren. Echter, wanneer krachtvoer los van het ruwvoer wordt gevoerd, kan er een disbalans ontstaan door schommelingen in de pH. Door een te snelle vertering van krachtvoerders en/of een onregelmatige voeropname, wordt

de vluchtige vetzuurproductie in de pens te groot wat resulteert in pensverzuring. Met AR Kalver TMR krijgen alle kalveren een compleet gemengd rantsoen wat resulteert in een gelijkmatige voeropname en daarmee gezondere en zwaardere kalveren zonder diarree- of coccidiose-problemen.

Werkgemak

AR Kalver TMR is een compleet mengsel dat bestaat uit een hoogwaardige kalverbrok gemengd met gehakseld stro. Dit mengsel kan van 0 t/m 6 maanden onbeperkt verstrekt worden. AR Kalver TMR kenmerkt zich door een constante samenstelling, waardoor de kalveren continu dezelfde voer-kwaliteit binnenkrijgen. Het mengsel is een compleet voer, waardoor er geen andere producten los bijgevoerd hoeven te worden. Ervaar zelf het werkgemak en het werkplezier van goed ontwikkelde kalveren.

Belang van de juiste bewerking

De basis van een optimaal kalverrantsoen begint bij het gebruik van zuivere grondstoffen. Daarnaast is de bewerking van de grondstoffen belangrijk om de beste benutting bij het kalf te realiseren. De brok in de mix bevat een uitgebalanceerd grondstoffenpatroon wat resulteert in hoge efficiënte groei én glans op de kalveren. Door het gehakselde stro in het mengsel en de geplette gerst in de kalverbrok wordt een gezonde vertering gerealiseerd. Het is een smakelijke mix waardoor de kalveren het graag eten.

5% korting

AR Kalver TMR is te bestellen met de code: 24711BB. Hierbij krijg je 650 kg AR Kalver TMR in een BigBox met deksel op een pallet. **Van 14 oktober tot en met 20 december 2024 ontvang je 5% korting op een BigBox.** Zie achterzijde van deze Uniek voor meer informatie over de jongveeactie.

Meer weten of bestellen?

Heb je vragen of wil je meer informatie ontvangen over AR Kalver TMR? Laat dan je gegevens achter via het contactformulier op onze website of neem contact op met een van onze specialisten. Een bestelling plaatsen kan gemakkelijk via Mijn AR of geef je bestelling door aan onze klantenservice via 0317-499510.

Arjan Blom

specialist jongvee
06-46743086
a.blom@argroep.nl

Korné van de Brake

specialist jongvee
06-23594667
k.vandebrake@argroep.nl

Profat wordt AR VetEfficiënt

Vanaf eind oktober gaan we Profat uitleveren in een eigen zak en wordt de naam veranderd in AR VetEfficiënt. De samenstelling en de kwaliteit blijven ongewijzigd.

AR VetEfficiënt is pensbestendig vet dat je tijdens de gehele lactatie en in periodes van hittestress kunt voeren. Het bevat zeer veel energie zodat koeien de melkproductie goed aankunnen. Bovendien heeft het een positieve invloed op het vetgehalte in de melk en op de RE/kVEM-verhouding van het rantsoen. Dat laatste helpt om de mestafzet te verlagen.

Verkrijgbaarheid

AR VetEfficiënt is te bestellen met de code: 22339K25.

Resultaten studenten- onderzoek: **mest op het eigen bedrijf houden**

In de periode van eind 2023 tot het voorjaar van 2024 zijn drie vierdejaarsstudenten van HAS green academy aan de slag gegaan met de volgende vraag: hoe kun je als melkveehouder zoveel mogelijk mest op het eigen bedrijf houden en dit zo efficiënt mogelijk inzetten?

Tijdens het onderzoek hebben de studenten gekeken naar de mestproductie, mestplaatsing, bemestingsbehoefte van gewassen en de eisen vanuit de afzetmarkt. Hiervoor hebben zij KringloopWijzers geanalyseerd, literatuuronderzoek uitgevoerd, melkveebedrijven bezocht en met adviseurs en akkerbouwers gesproken. Hieronder lees je de belangrijkste bevindingen.

Laag RE/kVEM

Voor het behalen van BEX-voordeel, zou de RE/kVEM bij voorkeur niet hoger dan 164 moeten zijn. De volgende maatregelen kunnen hierbij helpen:

- RE in de graskuil verlagen, dit kan onder andere door:
 - Uitrijden in het voorjaar: dit zorgt voor verlaging van de RE in de najaarskuilen;
 - Perceelspecifiek bemesten: dit zorgt voor een efficiëntere benutting van stikstof;
 - Benutbaar eiwit (WDVE) verhogen door droger inkuilen ($\pm 45\%$ ds);
 - Elke vier weken maaïen. Elke dag later is 4 gram RE per kg ds minder. Let hierbij op het NDF, dit verhoogt per dag waardoor de voederwaarde en de verteerbaarheid dalen en de CO_2 stijgt.
- Houd ruw eiwit van het totale rantsoen lager dan 155.

- Verhoog het snijmaisaandeel in het rantsoen.
- Verhoog VEM:
 - Voer energierijke producten zoals AR Pens Bestendig Vet of AR Lipo Bestendig Vet;
 - Verhoog VEM in de graskuil: houd ruw as laag door niet te diep te maaïen, niet droger dan 45% voor voldoende conservering.

Wanneer het ruw eiwit in het totale rantsoen onder de 155 blijft heeft dit ook effect op het ureumgehalte van de melk. Hierdoor is het mogelijk om zowel de forfaitaire mestproductie een staffel te laten dalen als voordeel te behalen door de verlaging op RE/kVEM.

Hoge meetmelkproductie

Melkveebedrijven met een productie boven de 9.200 kg melk per koe behalen vaker BEX-voordeel. Met de volgende maatregelen is een hogere melkproductie te behalen zonder extra input:

- Gebruik de 'diamant' van Koesignalen om het management te optimaliseren. Deze diamant bestaat uit: voer, water, licht, lucht, rust en ruimte.
- Aandacht voor klauwgezondheid:
 - Potenbaden ter preventie van Mortellaro.
 - Droge en schone vloer (schuif, mestrobot).

- Maximaal 95% bezetting.
- Aandacht voor uiergezondheid:
 - Droog ligbed.
 - Melkproces: maximaal één doek per koe, dippen, juiste afstelling melkmachine.
 - Teatsealer gebruiken voor droogstand.
- Aandacht voor vruchtbaarheid:
 - Verlies van BCS in droogstand voorkomen door uitgebalanceerd rantsoen.
 - Scannen.
 - Voldoende ruimte voor tochtgedrag.

Diamant van Koesignalen.

Jeroen van Veldhuizen
productmanager rundvee
06-82684624
j.vanveldhuizen@argroep.nl

100.000 kg melk

- **Lutske 229** Melkveebedrijf Groot Nieuwland vof, Achthuizen
- **Barendonk Wilma 344** Barendonk Holsteins Vof, Beers
- **Netta 46** Vof A.J. Joosten, Bennekom
- **Anja 35** Vof A.J. Joosten, Bennekom
- **Netta 47** Vof A.J. Joosten, Bennekom
- **Martha 19** Vof A.J. Joosten, Bennekom
- **Anja 24** Vof A.J. Joosten, Bennekom
- **Mina 6223** A.M. van Zee, Buurmalsen
- **Rutje 193** Vof Van Rooijen-van Someren, Cothen
- **Roohorst Ella 1** De Roohorst, Den Ham
- **Stien 5** D.W. en I.T.H.M. Hendriksen-Krus, Didam
- **Esther 162** J.A.J. de Wit, Erichem
- **Corrie 5** Melkveebedrijf Egberts-Thijssen, Etten
- **Marie 159** E.H.G. en E.W.M. Poodt, Etten
- **Cato 260** F.J.M. Kroets, Gaanderen
- **Wiena 198** Mts. Peters-de Bloedkamp, Gorssel
- **Torenzicht Integro 33** C. Francke, Grijskerke
- **Horst Ida 60** Vof Melkveebedrijf Nillesen, Groesbeek
- **Marie 362** Vof Wolsink-Wassink, Halle
- **Anouska 14** Vof Wolsink-Wassink, Halle
- **Domina 2014** Vof Luesink Zelhem, Halle
- **Koosje 63** Vof Koskamp, Halle
- **Els 175** Vof Koskamp, Halle
- **Stenderink Gerda 136** Mts. J.B. en K.J. Kolenbrander, Hengelo
- **Nora 119** J.W. Verhage Vof, Koudekerke
- **Janneke 8527** De Stille Hoeve, Lengel
- **2242** S. Wisse, Meliskerke
- **Leida 252** J.C.J. Geuijen en E.P.M. Pellis, Netterden
- **Elsje 257** J.C.J. Geuijen en E.P.M. Pellis, Netterden
- **Leida 88** Mts. G.A. en C.N. Brouwer-den Hertog, Nieuwaal
- **'t Lons Vlak Lienke 5** Rundveebedrijf Alders Vof, Overloon
- **Jetje 439** Mts. Hoogervorst-Roesink, Randwijk

- **Sabine 12** Melkveehouderij Van Wezel-Botermans, Rucphen
- **Jantje 220** Mts. Colenbrander-de Nachtegaal, Silvolde
- **Lucie 82** De Grote Migchelt, Sinderen
- **Carolien 118** De Grote Migchelt, Sinderen
- **Moetie** Mts. J. en W. Schuldink, Stegeren
- **8573** Mts. K. en P. Oudijk, Strijen
- **1898** Mts. J.C.D. en C.A. Gideonse, Veere
- **Boudientje 139** B.H.M. Klein Ikink, Vragender
- **Gerdie 33** Mts. T.J.M. en J.J.H.M. Raben-Schlieff, Wehl
- **Bemma 883** Melkveebedrijf Bink B.V., Wieringerwerf
- **Bemma 885** Melkveebedrijf Bink B.V., Wieringerwerf
- **Joke 461** M.C. en S. de Kruijff-Overvest, Wijk bij Duurstede
- **Peelens-Hoeve Geertje 190** Vof de Peelenshoeve, Woudenberg
- **Peelens-Hoeve Geertje 191** Vof de Peelenshoeve, Woudenberg
- **Peelens-Hoeve Klaaske 302** Vof de Peelenshoeve, Woudenberg
- **De Zuivelaar Josefien 5144** Mts. Dekkers, Wouwse Plantage
- **De Zuivelaar Arena 5188** Mts. Dekkers, Wouwse Plantage
- **Mineke 383** Veehouderij Lueb, Zevenaar
- **Mappie 39** Melkveehouderij Verbree, Zierikzee
- **Koosje 42** Mts. Jansen-van Haeren, Zieuwent

10.000 kg vet en eiwit

- **De Vlottenburg Bernadet 341** Vof De Vlottenburg, Babberich
- **Malchen 108** Melkveebedrijf Krol Vof, Boekel
- **Sandra 2009** H.J. Brouwer vof, Broekhuizen
- **Nw Annie 71** Melkveebedrijf Zeinstra C.V., Lelystad
- **Ceciel 126** Mts. A.C. en J.M.A. Blok-Verbeek, Nieuwdorp
- **Delta Robijn** Vof Agro Hendriks, Overloon
- **Cato 171** E.A.M. Nijrolder, Vragender

Bij het Dierenpunt van Welkoop Zaltbommel staat Arianne van de Werken vier dagen per week klaar voor alle klanten met vragen over hun huisdier. Dat ze een achtergrond heeft als dierenartsassistente komt hierbij goed van pas.

Wist je dat...

Arianne is al van kleins af aan gek op dieren. Ze wilde altijd een hond, maar kreeg die niet van haar ouders. Daarom is ze gaan sparen en kon ze uiteindelijk een kat kopen op haar 15°. Toen Arianne 22 werd mocht ze wel zelf een hond kopen, een Duitse herder genaamd Nala. Nala verhuist binnenkort mee naar Nederhemert.

Kennismaken met Arianne van de Werken

Verkoopmedewerkster Welkoop Zaltbommel

Arianne is 25 jaar, woont in Bruchem en gaat binnenkort samenwonen met haar vriend in Nederhemert. Ze zijn nu druk aan het verbouwen. Ze heeft de opleiding Dierenartsassistente paraveterinair op zak en werkt inmiddels ruim vier jaar bij Welkoop Zaltbommel. Arianne: "Ik ben hier begonnen met een bijbaantje op zaterdag achter de kassa en in de loop van de tijd ben ik steeds meer gaan doen."

Wat doe je precies?

"Ik ben verkoopmedewerkster B op de dierenafdeling. Ik doe dit samen met twee collega's. Aan de ene kant zorgen we ervoor dat de schappen goed gevuld zijn en aan de andere kant adviseren we klanten over hun huisdier en helpen we ze in het Dierenpunt. Klanten komen bijvoorbeeld met vragen over het voer of ze vragen welk tuigje passend is voor hun hond. Ze kunnen hier terecht met hun huisdier voor een gezondheidscheck, een vakantiecheck, huid- en vachtcontroles, gewichtscontroles en nagels knippen. Hierbij heb ik veel aan mijn achtergrond als dierenartsassistente."

Hoe zien jouw werkdagen eruit?

"Mijn dagen zijn heel afwisselend. Mijn werkdag begint om half 9. Op dinsdag komen er altijd verschillende vrachten binnen die verwerkt moeten worden. Daar ben ik dan een groot deel van de dag druk mee. Andere dagen doen we schaponderhoud. Op vrijdagen hebben we helemaal geen vracht. Dan zorgen we ervoor dat de winkel er voor het weekend weer netjes uitziet. De meeste tijd adviseren we de klanten. Zij gaan uiteraard altijd voor!"

Met wat voor vragen komen klanten bij jou?

"Veel mensen die overwegen om met hun dier naar de dierenarts te gaan, komen

eerst naar het Dierenpunt. We krijgen veel vragen over voeding, bijvoorbeeld: mijn hond heeft een allergie, wat kan ik het beste voeren? Of: mijn kat heeft overgewicht, wat kan ik het beste doen? Daarnaast wordt er veel gevraagd naar ontwormingsmiddelen, vlooiemiddelen en de juiste maat tuigjes."

Hoe zorg je ervoor dat je op de hoogte blijft?

"Binnen Welkoop hebben alle medewerkers een app met daarin minicursussen over bijna alle producten in het assortiment. Je kunt dit gewoon zelf bijhouden waardoor je goed op de hoogte blijft van nieuwe producten. Voor ons is het belangrijk om alles over diervoeding te weten, maar in het zomerseizoen kun je bijvoorbeeld ook lezen over de zwembaden en andere zomerartikelen, zodat je de klanten goed bij kunt staan."

Zie je bepaalde trends in diervoeding?

"In diervoeding zie je een duidelijke trend richting graanvrij. Steeds meer mensen vragen naar graanvrij voer. Verder is er steeds meer vraag naar natuurlijk en gezond voer en naar suikervrije snacks. Daarnaast merken we dat huisdieren – en met name honden – steeds meer gezien worden als onderdeel van het gezin. Hierdoor wordt er ook meer uitgegeven aan huisdieren."

Wat vind je het leukste aan je werk?

"Mensen adviseren en helpen bij het Dierenpunt vind ik het leukste. Eigenlijk maak je mensen blij. Soms komen ze met lastige dingen: hun hond is bijvoorbeeld een moeilijke eter en ze hebben thuis al tien zakken voer liggen, maar er is er niet een die de hond lust. Als je dan voer vindt dat wel werkt, dan is dat super. Als ze dan terugkomen en zeggen dat je ze zo goed hebt geholpen dan voelt dat echt als een beloning."

Het belang van water in de wintergarten

Het is raadzaam om ook in de wintergarten water te verstrekken aan de hennen. Zo heeft de hen een extra keuze om water te drinken voordat ze naar buiten gaat. Hierdoor drinkt ze minder of niet uit plassen buiten die de nodige gezondheidsrisico's met zich meebrengen, zoals bacteriële infecties en een grotere druk van wormeitjes.

Daarnaast drinken hennen met een hele snavel graag uit open water. Dit lijkt meer op hoe ze in de natuur zouden drinken. Waterbronnen in de natuur zijn meestal open en de beweging van water kan aantrekkelijker zijn voor de kippen. Ook kunnen ze met hun snavel makkelijker een slok nemen uit open water dan uit andere drinksystemen (zoals nippels). Ze kunnen hierdoor grotere hoeveelheden in één keer drinken, wat meer voldoening geeft. Dit zorgt ervoor dat ook de mindere dieren voldoende water binnenkrijgen, wat de uniformiteit van het koppel ten goede komt.

Aandachtspunten

- Kies voor drinktorens die goed afgesteld kunnen worden. Een bak die niet goed afgesteld is zorgt voor geklieder of een droge bak.
- Hang de bakken niet te hoog. Dit zorgt ervoor dat de hennen gemakkelijk kunnen drinken en het voorkomt geklieder. De hoogte moet zo afgesteld zijn dat de hen met haar snavel makkelijk in de ring van de bak kan komen.
- Zorg voor voldoende niveau in de bak, een kalkoendrinkbak met een bredere ring, een grote diameter en daarmee meer capaciteit kan daarbij helpen.
- Ook een goede montage van de drukregeling is belangrijk. Zorg ervoor dat de drukregeling in het 'warme' gedeelte van de stal zit zodat deze bij een echt koude periode niet kan bevriezen. Ook een aftappunt is dan belangrijk zodat het systeem niet kapot kan vriezen.
- Zorg ervoor dat de wintergarten makkelijk apart geregeld kan worden zodat je bij vorst het water naar de wintergarten eenvoudig kunt afsluiten.
- Let erop dat bij het toedienen van vitaminen of ontwormingsmiddel, alle hennen dit via het water binnenkrijgen.
- Zorg ervoor dat de leidingen gespoeld kunnen worden.

Maarten Hulstein
specialist pluimvee
06-53608229
m.hulstein@argroep.nl

Ontwormen bij biologische kippen

Nu de biologische hennen weer naar buiten gaan zien we de wormdruk snel oplopen. In de praktijk zien we mestuitslagen die ruim boven de 2.000 EPG (eieren per gram) uitkomen.

Door de mogelijke opname van wormeitjes in de uitloop wordt de kans op besmetting groter. In eerdere proeven hebben we gezien dat ook de wateropname buiten voor een grotere inname van wormeieren kan zorgen. Deze wormeieren worden voor een groot gedeelte weer uitgescheiden. Als het mestmonster net wordt genomen als de leghennen een grote hoeveelheid wormeieren hebben opgenomen, zorgt dit voor een piek in de uitslag.

Mestmonster

Wanneer moet je gaan ontwormen of alternatieve producten inzetten? Om hier antwoord op te geven moet je eerst weten wat de wormdruk is op het bedrijf. Dit kan door het nemen van mestmonsters volgens het protocol van je dierenarts. Pak voldoende verse mest (zowel gewone als blindedarmmest). Neem ook afwijkende mest mee. Hierbij gaat het niet zo zeer om de hoeveelheid, maar meer om het aantal monsters. Tijdens de monstername is het belangrijk om het monster continu te kneden, zodat een homogeen monster ontstaat.

Conditie hennen

Naast de uitslag van het mestmonster is het belangrijk om te bepalen of de hennen last hebben van de wormen. Let hierbij op het volgende:

- Daalt het hen-gewicht?
- Daalt het ei-gewicht?

- Daalt de productie te snel?
- Krijgt de hen last van nekrui of andere afwijkingen van het verenkleed?
- Vreet de hen ineens meer dons of luzerne?
- Wordt de dooierkleur bleker?
- Gaan de hennen drummen?
- Krijgt je meer broedse hennen?

Wormenaanpak

Hebben de hennen duidelijk last van de wormen én komt de EPG boven de 750 dan is het verstandig om de hennen te ontwormen. Bij een ontwormingskuur door het drinkwater is het essentieel dat alle hennen voldoende binnenkrijgen. Let hierbij vooral op de hennen die gewend zijn om buiten water te drinken. Stem met de dierenarts af of de hennen tijdens een drinkwaterontworming binnengehouden moeten worden. Aandachtspunt hierbij is dat de hennen eerst een dag moeten wennen om binnen te drinken.

Alternatieve producten

Bij de inzet van alternatieve producten kan de keuze gemaakt worden om de dosering te verhogen, de frequentie aan te passen of de periode van toediening te verlengen. Op basis van de prepatentperiode (de periode tussen infectie van de gastheer en de uitscheiding van wormeieren door de gastheer) wordt er vaak voor gekozen

om elke vier weken alternatieve producten in te zetten. Bij haarworm kan gekozen worden voor elke drie weken.

Reduceer de opname van eieren

Naast het behandelen tegen wormen is het van belang om de opname van eieren te reduceren. De volgende maatregelen kunnen daarbij helpen:

- Zorg er tijdens de leegstand voor dat de wormeitjes op de juiste wijze worden afgevoerd. Hierbij is het van belang dat de vetlaag waar de wormen in zitten wordt afgebroken. Bespreek met je leverancier met welke biologische producten dit het beste bereikt kan worden. Let er ook op dat het spoelwater niet op een plek komt waar de hennen het later weer kunnen opnemen.
- Zorg in de stal voor een dunne laag strooisel; met het verwijderen van het strooisel worden veel wormeitjes afgevoerd.
- Voorkom waterplassen in de uitloop. Bewerk de grond zo dat het aantal wormeitjes wordt verminderd.

Henno van den Bruinhorst

verkoopleider pluimvee

06-55334277

h.vandenbruinhorst@argroep.nl

E-mail

Wachtwoord

☐ Ken je me nog?

Inloggen

[Wachtwoord vergeten?](#)

Alternatieve aanmeldingsmethoden

 Sign in with Microsoft

Vernieuwing Fruitregistratiewijzer

CAF en Agromanager hebben de handen ineengeslagen om van de Fruitregistratiewijzer een toekomstbestendig platform te maken. Het nieuwe systeem is begin september live gegaan.

De Fruitregistratiewijzer is een unieke adviestool met informatie en actualiteiten rondom etiketten, etiketbeperkingen en residuen van gewasbeschermingsmiddelen in de fruitteelt. Deze tool biedt informatie over de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen op appels, peren, pruimen, bessen en kersen.

Eenvoudig en actueel

Fruitregistratiewijzer.nl kenmerkt zich door zijn eenvoud en heeft als doel om de teler of adviseur van een eenvoudige en actuele gebruiksaanwijzing te voorzien bij het toepassen van gewasbeschermingsmiddelen. Etiketten vanuit het Ctgb bevatten veel informatie en regels en zijn vaak lastig te lezen. Met de Fruitregistratiewijzer heeft CAF enkele jaren geleden een uniek concept ontwikkeld waar in de fruitteelt dagelijks gebruik van gemaakt wordt. Het systeem waar het op draaide was echter verouderd en aan vernieuwing toe.

Handen ineen met Agromanager

Agromanager heeft zich de laatste jaren gepositioneerd als een betrouwbaar online systeem voor het beheren van je fruitbedrijf. Het biedt inzicht in kosten, opbrengsten, voorraad en het beheer van gewasbeschermingsmiddelen. Agromanager had de ambitie om een online applicatie te maken waarin alle toelatingen van de middelen zichtbaar zijn, met alle ingewikkelde regels in een duidelijk overzicht. Door deze gedeelde ambitie en door

de veroudering van het systeem waar Fruitregistratiewijzer op draait is CAF de samenwerking aangegaan met Agromanager om de Fruitregistratiewijzer te vernieuwen. Bovendien kenden we elkaar al door gezamenlijke klanten en trajecten. Dit gaf vertrouwen om samen één modern, breed gedragen en goed werkend systeem te ontwikkelen. Inmiddels is de vernieuwde Fruitregistratiewijzer online beschikbaar.

Ook inzicht in alle etiketten?

De Fruitregistratiewijzer bevat de middeleneigenschappen van de wettelijk toegelaten producten in aalbessen, kersen, appels, peren en pruimen en van de diverse ontsmettingsmiddelen. Telers die al een CAF-abonnement hebben, ontvangen de Fruitregistratiewijzer hier gratis bij. Dit geldt ook voor het nieuwe systeem. Heeft u interesse in de Fruitregistratiewijzer of een CAF-abonnement? Neem dan contact met José van Zoelen via jvzoelen@caf.nl.

Ellen Hoogesteger

adviseur CAF

06-10017734

ehoogesteger@caf.nl

Resultaten tevredenheidsonderzoek AR Plant & CAF

Om goed aan te sluiten bij de wensen van onze leden en afnemers heeft stagiair Thomas van Kessel in het voorjaar van 2024 een tevredenheidsonderzoek uitgevoerd onder fruittelers. Hierbij ging het om de tevredenheid over de producten, diensten en werkwijze van AR Plant en CAF.

De vragenlijst is door 232 fruittelers ingevuld; een mooie respons en voor ons zeer waardevol. De uitkomsten delen we graag met jullie.

Keuze voor AR Plant

Op de vraag wat de belangrijkste reden is om lid te zijn van AR Plant, antwoordt 82% dat dit vooral is vanwege onze bedrijfsbegeleiding en adviezen (grafiek 1). Daarnaast zijn leveringsbetrouwbaarheid (58%) en bestelgemak (52%) belangrijke factoren. Het is goed om te zien dat onze inspanningen op deze gebieden hun vruchten afwerpen en bijdragen aan de tevredenheid.

Tevredenheid over AR Plant

Uiteraard is er ook gevraagd naar de tevredenheid (grafiek 2). Hierbij kon men op een schaal van 1 tot 5 aangeven hoe tevreden men is over bepaalde aspecten. Hierbij staat 1 voor zeer ontevreden en 5 voor zeer tevreden. Het is goed om te zien dat onze klanten over het algemeen tevreden zijn over onze diensten, en in

het bijzonder over onze klantenservice (4,3), logistiek (4,3), advies (4,2) en kennis (4,3). Wat opvalt is dat het bestelportaal Mijn AR nog wat lager scoort (3,5). Er wordt op dit moment gewerkt aan een nieuw klantportaal. De feedback uit de enquête wordt hierin meegenomen.

Keuze voor CAF

Van onze leden kiest 82% vooral voor CAF vanwege de sterke aansluiting op de fruitteeltpraktijk (grafiek 3). Dit is ook ons doel, dus we zijn erg blij dat het zo ervaren wordt. Daarnaast kiest 73% van de leden voor CAF vanwege de kennisdeling. Het is mooi om te zien dat onze nieuwsbrieven, kennisprojecten en onderzoeken zo'n positieve impact hebben. Ook de bedrijfsbegeleiding en adviezen (CAF+) worden hoog gewaardeerd, met 46%. Ook wordt door 44% de betrouwbaarheid van CAF als een belangrijke reden genoemd, wat aangeeft dat onze leden weten dat ze op ons kunnen rekenen.

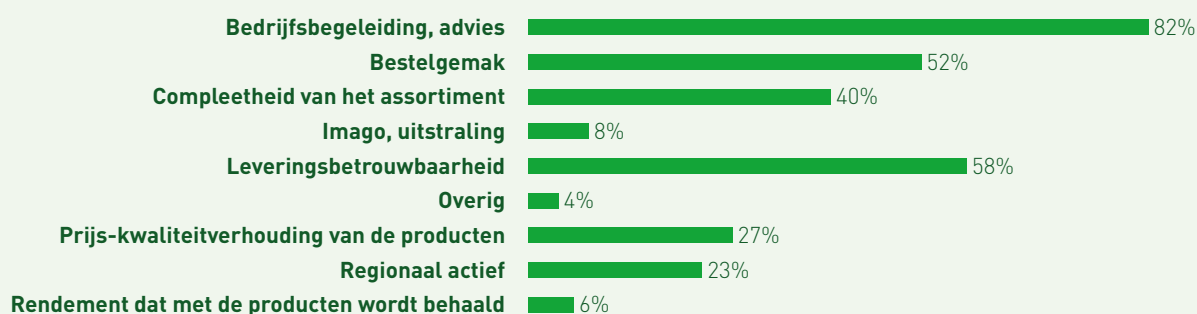
Tevredenheid over CAF

Qua tevredenheid (grafiek 4) springen de veldbijeenkomsten en nieuwsbrieven eruit. Ook de Fruitregistratiewijzer en 1-op-1-bezoeken worden hoog gewaardeerd met respectievelijk 4,30 en 4,22. Onderzoek (3,99) en kennisprojecten (3,91) scoren iets lager, maar zijn nog steeds ruim voldoende. We gaan ons inzetten om de informatie uit de kennisprojecten en het onderzoek beter aan onze leden over te brengen.

Hartelijk dank

We zijn erg blij met de mooie scores. Dankzij jullie feedback weten we waar we sterk staan en waar we nog kunnen groeien. We blijven ons inzetten om onze diensten te optimaliseren en hopen samen met jullie deze positieve lijn voort te zetten. Bedankt voor de deelname aan de enquête en voor de betrokkenheid en het vertrouwen!

Grafiek 1: Wat zijn de drie belangrijkste redenen waarom u lid bent van AR Plant?

Grafiek 2: Hoe tevreden bent u over de volgende aspecten van AR Plant? Schaal 1 (zeer ontevreden) tot 5 (zeer tevreden).

Grafiek 3: Wat zijn voor u de drie belangrijkste redenen om lid te zijn van CAF?

Grafiek 4: Hoe tevreden bent u over de volgende aspecten van CAF? Schaal 1 (zeer ontevreden) tot 5 (zeer tevreden).

Reportage

't Kuyperke, een unieke combinatie van akkerbouw, zorg en recreatie

Bert en Stan Kuijpers.

De familie Kuijpers runt in het Gelderse Batenburg een multifunctioneel bedrijf, 't Kuyperke, bestaande uit drie takken: akkerbouw, zorg en recreatie. Flexibiliteit zit in hun genen, hun motto is: wij voeden de mens, bieden recreatie en verlenen zorg.

Bert (61) en Ilse (58) Kuijpers wonen en werken op een monumentale boerderij langs de Maas. Voor de voortzetting van het bedrijf is zoon Stan (21), de jongste van hun drie kinderen, het meest in beeld. Maar nog niets staat vast. Stan zit in het laatste jaar van zijn studie Agrifood & Bedrijfskunde bij Aeres Hogeschool Dronten.

Ruilverkaveling

De ouders van Bert kregen de boerderij bij een ruilverkaveling in 1967 toegewezen. Ze startten er met varkens en koeien. Maar in 1976 overleed de vader van Bert plotseling, 49 jaar oud. Berts moeder verkocht het vee, want ze vond studeren belangrijk voor hun drie zoons van 16, 14 en 12 jaar. Bert, de jongste, ging na de MAS parttime werken en probeerde ondertussen het bedrijf

weer op te starten. Hij zette het grasland om in akkerbouw en begon in 1990 de recreatietak met minicamping en een kampeerboerderij. Toen Bert en Ilse kinderen kregen, behield Ilse haar baan en bleef Bert volledig thuis bij de kinderen.

Drie takken

Ze telen nu mais, aardappelen, winter- en zomertarwe op 50 ha grond, waarvan de helft eigendom is. Ze werken samen met veehouders in de buurt voor wie ze de grondbewerking en gewasbescherming uitvoeren. Bert: "En als het kan maken we een mestdeal of gronddeal voor de noodzakelijke vruchtwisseling."

De kampeerboerderij omhelst een compleet slaapgebouw voor 37 gasten. In een ander

gebouw is een eet- en relaxruimte met keuken gecreëerd. De kampeerboerderij is alleen in de weekenden te huur, omdat Ilse in 2018 startte met dagbesteding voor volwassenen op dinsdag, woensdag en donderdag. Hiervoor wordt elke maandagavond de relaxruimte omgetoverd tot een gezellige huiskamer.

“We bezorgen hier maximaal vijftien deelnemers een leuke dag”, licht Bert toe. “Ilse werkte 40 jaar bij een zorgbedrijf en stopte deze zomer. Nu richt ze zich helemaal op de opvang thuis. Het is intensief in de administratie en communicatie met de deelnemers, hun thuisfront of begeleiders.” In de bijbehorende keuken kunnen de weekendgasten voor zichzelf koken en wordt door de week de warme maaltijd voor de deelnemers bereid. Dit sociale aspect vindt Bert mooi aan zijn werk. “Je voelt dat het nuttig is waar we mee bezig zijn.”

Akkerbouw

De meeste akkers liggen in de uiterwaarden. Daarmee hebben ze wel pech gehad, vertelt Bert. “Dit voorjaar hadden we er vroeg wintertarwe gezaaid. Het was een mooi gewas, maar na vier weken regen was het verrot. We hebben er in mei en juni nog mais kunnen zaaien en die staat er gelukkig mooi bij. Sinds afgelopen herfst moesten we vanwege de aanhoudende regen het bouwplan steeds aanpassen. Uiteindelijk zijn de aardappelen van vorig seizoen niet gerooid, behalve op een gedeelte van de huiskavel. Daar hebben we op 18 december, een droge dag, 24 uur non-stop zo veel mogelijk aardappelen uit de grond gehaald. Door volgelopen sporen en structuurschade konden we er vervolgens geen gewas meer telen. In juli was de grond eindelijk droog genoeg en is er klaver ingezaaid; we geven het land nu een jaar rust.”

Korte lijntjes

Ze hebben veel eigen machines, maar het rooien van de aardappelen en het combinen besteden ze uit. Ze hebben een ecoploeg, als onderdeel van niet-kerende grondbewerking. “Zo houden we de organische stof bovenin en blijft de grondstructuur beter”, licht Bert toe.

Je voelt dat het nuttig is waar we mee bezig zijn.

Hun voorlichter vanuit AgruniekRijnvallei, Bert Straten, kennen ze al heel lang, want die woont op een paar honderd meter afstand. En hij zorgde ervoor dat ze zo'n 15 jaar geleden bij AR terecht kwamen. Bert, met een knipoog: “Misschien wel het beste advies ooit. Dat het je buurman is, maakt de lijntjes met AR natuurlijk kort. We hebben de vakkennis dus hier in de buurt en dat is fijn.”

Toekomst

Stan werkt naast zijn studie als vrachtwagenchauffeur bij een fouragebedrijf en leert daar veel. “Mijn vader zegt altijd: ‘Luister goed naar wat een ander te zeggen heeft en neem het mee.’ Dat vind ik wel een mooi advies. Na mijn studie blijf ik zzp'er, naast het werk thuis”, verwacht Stan. Bert houdt alle mogelijkheden voor bedrijfsopvolging nog open: “Het is geen standaardbedrijf gericht op één sector”, benadrukt hij. “Stan heeft ondernemersbloed, is sociaal, heeft een enorm netwerk, maar hij is nog jong en volop in ontwikkeling. We geven hem de ruimte, de kansen en de tijd om zijn keuzes te maken.” Maar Stan weet het nu al: “Het lijkt me erg leuk om op termijn het bedrijf door te zetten. Ik kijk positief naar de toekomst. Al heb ik een passie voor akkerbouw, toch vind ik de combinatie van de drie bedrijfstakken een mooi geheel. Natuurlijk gaan er dingen veranderen in de sector. We blijven kijken naar de mogelijkheden en spelen daarop in. Recreatie blijft altijd nodig, en zorg al helemaal.”

Tekst: Joliete van Eijden

't Kuyperke

Wie: Bert en Ilse Kuijpers en jongste zoon Stan

Waar: Batenburg

Wat: akkerbouw, zorg en recreatie

Tegenvallende graanoogst

De natte winter en het natte en donkere voorjaar waren van grote invloed op de opbrengsten. Er is veel minder tarwe en gerst ingezaaid en de opbrengst per hectare viel ook tegen.

De vele nattigheid in het najaar en de winter maakte het inzaaien van granen moeilijk. Op een aantal percelen is helemaal geen graan gezaaid en is er gekozen voor een ander gewas. Daarna is het nat gebleven en zijn (delen van) percelen verloren gegaan. Ook hebben we zon gemist, waardoor de vulling van de korrels achterbleef. Hierdoor was het hectolitergewicht lager en vielen ook de opbrengsten per hectare tegen. In totaal hebben we ruim 8.000 ton graan ingenomen.

Veldbonen en erwten

Naast de granen zijn er dit jaar meer erwten en veldbonen geteeld. Dit kwam met name door het GLB waarin eiwithoudende gewassen extra worden gewaardeerd. Erwten en veldbonen zijn wel teelten die secuur moeten gebeuren om een goede opbrengst en kwaliteit te kunnen realiseren. Dit jaar hebben we ook erwten en veldbonen ontvangen voor de verwerking in het voer.

Kwaliteit

We hebben de granen op drie locaties ingenomen: in Doetinchem, Wageningen en bij Bram den Boesterd in Neerijnen. Het vochtgehalte was over het algemeen goed, maar het hectolitergewicht was gemiddeld lager. Dit is het gevolg van de weersomstandigheden.

Appgroep

Dit jaar is er opnieuw gebruikgemaakt van een appgroep voor de locaties Doetinchem en Wageningen. Hierdoor waren de lijnen kort en konden we de openingstijden voor inname aanpassen aan de behoefte.

Lange pool

Vervult het meeste graan wordt via de lange pool verkocht. Het is ook mogelijk om via dagprijs te verkopen of via de termijnmarkt. Het blijft moeilijk om te voorspellen hoe de prijs zich gaat ontwikkelen. De lange pool geeft dan het minste risico en resulteert in een correcte prijs.

Voorkoop meststoffen

Graag brengen wij onze voorkoopactie meststoffen onder de aandacht. De voorkoopactie geldt voor Nutramon KAS en DynamonS. We hebben hiervoor een beperkt volume beschikbaar. **De actie loopt tot en met 14 oktober 2024.** Er geldt een prijsdalingsgarantie tegen meerprijs (€ 1,00/100 kg).

Voorkoop	Levering	Betaling	Voorwaarden
Directe betaling	Op afroep, uiterlijk 1 mei 2025	Direct	Opslagkosten vanaf 1 februari 2025 € 0,25/100 kg per 1 ^e van de maand
Betalen na levering	Op afroep, uiterlijk 1 mei 2025	Na levering	Rente en opslagkosten vanaf 1 oktober 2024 € 0,45/100 kg per 1 ^e van de maand
Uitgestelde betaling	Direct	16 december 2024	Rente vanaf 1 oktober 2024 € 0,20/100 kg per 1 ^e van de maand

Uitslagen akkerbouwdemoveld

Op 25 juni vond de akkerbouwdemodag plaats bij maatschap Van de Westeringh en Zonen in Zennewijnen. Het veld lag er prachtig bij en er waren mooie verschillen te zien tussen de behandelde en onbehandelde percelen.

In tegenstelling tot veel percelen in de praktijk pakten de uitslagen van het proefveld bijzonder goed uit. De gemiddelde opbrengst was 8.760 ton per hectare, het gemiddelde vochtpercentage was 13,45% en het hectolitergewicht was 73,22. In de tabel zijn de relatieve resultaten te zien. De rassen uit ons voorkeurspakket zijn dikgedrukt.

Uitslagen akkerbouwdemoveld Zennewijnen.

Ras	Opbrengst (ton/ha)	Hectolitergewicht	Verhoudingsgetal opbrengst
Extase	9,570	71,6	119,1
Keitum	9,204	73,7	114,3
SU Shamal	9,253	71,1	112,6
KWS Erruptium	9,121	75,0	111,0
Champion	8,863	69,9	110,6
Talent	8,975	76,3	109,7
Marlin	8,916	73,7	109,1
Chevignon	8,639	72,5	105,4
RGT Kreuzer	8,054	74,2	104,8
Stanwix	8,536	74,5	104,4
KWS Sabrum	8,687	69,9	104,1
WPD Duncan	8,814	72,8	102,0
Gambit	8,224	72,0	101,7
LG Cambria	8,575	74,6	100,2
WPB Calgary	8,166	72,8	100,0
LG Skyscraper	8,000	69,9	99,1
Patricia	7,493	78,8	92,4

Willine van Deuveren-Brouwer

voorlichter akkerbouw en ruwvoerteelt
06-12222314
w.brouwer@argroep.nl

Seizoen 2025

Voor het graanseizoen van 2025 hebben we ons rassenpakket weer samengesteld met gekende topassen.

Het pakket is samengesteld op basis van de resultaten op de demo, de rassenlijst en ervaringen van telers. We hebben de rassen KWS Extase, WPB Calgary, Sabrum, Shamal, Keitum en Chevignon in ons pakket opgenomen. Voor de biologische teelt is de KWS Extase beschikbaar. Voor gerst hebben we dit jaar de LG Zorica om uit te zaaien. De latitude-ontsmetting is dit jaar voor het laatst mogelijk. Deze zal op het ras KWS Extase beschikbaar komen. Het is echter nog onduidelijk hoeveel er beschikbaar komt.

Bestel op tijd

Vanwege de moeizame groeiomstandigheden van het afgelopen teeltseizoen viel de vermeerdering van zaaigranen tegen. Hierdoor is het aanbod beperkt. Het is dan ook verstandig om op tijd je bestelling door te geven. Overleg dit met je voorlichter.

Optimaal aardappels bewaren doe je zo

Een succesvolle aardappelbewaring begint met een grondig gereinigde bewaarschuur en een weloverwogen strategie. Het is belangrijk om niet alleen de juiste middelen en technieken in te zetten, maar ook om ervoor te zorgen dat de schuur voldoet aan de laatste voorschriften en ontwikkelingen.

Heb je de schuur nog niet gereinigd? Doe dit dan zo spoedig mogelijk volgens het protocol van de VAVI (zie www.vavi.nl). Zorg er ook voor dat de bewaarschuur gereed is voor de nieuwe technieken en middelen. Je voorlichter helpt je hier graag bij. Maak samen een analyse van de bewaarschuur, stem de middelenkeuze hierop af en bepaal of er nog aanpassingen nodig zijn.

Advies en begeleiding

Aardappelen bewaren vraagt veel kennis, een regelmatige controle van de partij en inzicht in de werking van de middelen. Onze buitendienst is opgeleid en uitgerust met up-to-date kennis om de bewaring van de partij aardappelen volledig te volgen en te voorzien van een passend advies. Stem de bewaarstrategie af op onder andere:

- teelt- en groeiomstandigheden in het veld
- gewenste of mogelijke bewaarduur, betrek hier uiteraard je afnemer bij
- eigenschappen van ras en kiemlustigheid
- is de inzet van MH uitgevoerd en in welke mate is deze geslaagd?
- rooi- en inschuuromstandigheden
- bewaaromstandigheden en producttemperatuur

- type bewaring: kisten of bulkopslag, mechanische koeling
- afzetdoel en wensen in de afzetketen.

Beslisboom

Met input van onder andere CropSolutions, is in opdracht van BO Akkerbouw een beslisboom ontwikkeld. Dit is een hulpmiddel om tot de beste strategie te komen. Wil je je strategie bepalen met behulp van de beslisboom? Neem dan contact op met je voorlichter.

Gassen

Met het veranderen van de wetgeving en het wegvallen van chloorproform heeft AR besloten om te investeren in gassen als toepassingstechniek. De keus is hierbij gevallen op de Synofog, een apparaat met een hoge capaciteit. Zo is er voor elke bewaarruimte en elk product een geschikte en juiste toepassing mogelijk. We zetten hierbij de volgende producten in:

- **1,4Sight**
1,4Sight is een product dat de kiemrust verlengt met een stofje dat van nature in de aardappel voorkomt. Het heeft als voordeel dat er minder gewichtsverlies optreedt. Schuurvulling en afdichting van de bewaring zijn erg belangrijk. Dit product heeft een veiligheidstermijn van 30 dagen. Er wordt aan gewerkt om deze termijn te verkorten. Doseringrange: 8-20 ml/ton.
- **Argos**
Argos is een product op basis van sinaasappelschillen en brandt de witte puntjes af. Dit product kan ook worden ingezet als er al kleine kiemen op de aardappelen staan. Het middel heeft geen veiligheidstermijn.

Een hoge dosering vraagt wel een hoge capaciteit. Doseringrange: 75-100 ml/ton. Let wel op met lage doseringen.

Biox-M

Biox-M is een product op basis van muntolie, met een zeer kenmerkende geur. Witte puntjes/actieve ogen worden afgebrand. Het product kan worden ingezet als er al kleine kiemen op de aardappelen staan. Doseringrange: 30-90 ml/ton.

Voorkom condens

Over het algemeen geldt: aardappelbewaring moet vrij zijn van condens. Houd de schuur na toepassen 48 uur gesloten en ventileer zo min mogelijk extern. Houd indien mogelijk de schuur langer gesloten om het middel langer in de schuur te houden voor een maximaal resultaat. Let dan wel op CO₂-verversing in verband met bakkleur. De genoemde producten (1,4Sight, Argos en Biox-M) bij voorkeur niet toepassen met een swingfog/pulsfog in verband met brandgevaar.

Ook een optimale bewaarstrategie?

Voor een deskundig advies en het plaatsen van een bestelling kun je terecht bij onze akkerbouwvoorlichters. Ook kun je contact opnemen met onze verkoopbinnendienst via 0418-655944 of plant@argroep.nl.

Willine van Deuveren-Brouwer
voorlichter akkerbouw en
ruwvoerteelt
06-12222314
w.brouwer@argroep.nl

Houd slakkenschade binnen de perken

Het natte jaar was niet voor alles slecht... de slakken hadden het prima naar hun zin door deze vochtige omstandigheden.

Op het veld kom je ze overal tegen; is het niet in het perceel dan wel op de heiningpalen. En die slijmerige beestjes kunnen heel wat schade aanrichten in de gewassen. Door opbrengstderving en kwaliteitsverlies kan slakkenschade een financiële impact hebben.

Vooraf in voor- en najaar

In het voorjaar en najaar, bij vochtige omstandigheden, zijn slakken het meest actief. Over het algemeen zijn er twee generaties slakken per jaar, maar in een vochtige zomer gedijen de slakken extra goed en kunnen er meerdere generaties voorkomen.

Bescherm groenbemester, granen en gras

De granen zijn van het land, er wordt grasland vernieuwd en op verschillende plekken wordt de mais geoogst. Ook worden er nieuwe gewassen gezaaid. Het is dit jaar extra belangrijk om op de slakkenbestrijding te letten, ook voor de vervolgteelt. In het najaar overwinteren slakken onder bladeren, tussen aardkluiten of in de grond. Een flinke vorst kan een deel van de slakken uitschakelen, maar vorst is niet ieder jaar gegarandeerd. Slakken die de winter overleven worden door de voorjaarswarmte weer actief. Vanwege de huidige natte omstandigheden zullen slakken langer actief naar voedsel blijven zoeken en zo schade veroorzaken in de gewassen. Het is dus extra belangrijk om nu slakkenvraat en verdere opbouw van de populatie slakken tegen te gaan.

Aanpak slakken

Er zijn verschillende maatregelen mogelijk om slakkenschade te beperken. Grondbewerkingen verkleinen de overlevingskansen van slakken. De grond droogt uit en de schuilplaatsen verdwijnen. Ploegen heeft bijvoorbeeld een negatief effect op slakken en een niet-kerende grondbewerking in combinatie met een overwinterende groenbemester kan juist een optimaal habitat vormen voor slakken. Zorg ervoor dat de grond niet te kluitig is om zo de schuilmogelijkheden te beperken. Ook de keuze voor de groenbemester kan een grote rol spelen.

Controleer de percelen

Controleer de percelen op slakken voor het zaaien van grasland, groenbemester of granen. Bestrijd de slakken tijdig. Dit kan met slakkenkorrels zoals de Iroxx/Ironmax Pro. Bij een hoge slakkendruk adviseren we 7 kg Iroxx-slakkenkorrels per hectare; deze kunnen in de zaai bak gemengd worden en dan meegezaaid worden. Een week na zaai kunnen slakkenkorrels nog bijgestrooid worden, maar dit is weer een extra werkgang. Bij een lage druk of twijfel kunnen ook alleen de omgangen behandeld worden. Deze producten mogen maximaal vier keer per teeltseizoen ingezet worden.

Willine van Deuveren-Brouwer

voorlichter akkerbouw en ruwvoerteelt
06-12222314
w.brouwer@argroep.nl

Een dag uit het leven van... **Gijsbert Hakkert**

Specialist plantversterking en bodemweerbaarheid

Gijsbert Hakkert: “Bij CAF is ons werk dusdanig dynamisch dat iedere dag anders is, maar dat is ook de charme van ons vak. Van een kantoor dag naar een dag proeven uitvoeren in het veld of een adviesgesprek. Daarnaast ben ik geregeld voor bijeenkomsten of lezingen onderweg. Tijdens de oogstperiode zijn mijn weken wat meer gestructureerd, omdat ik dan een groot deel van de tijd bezig ben met effectiviteitsanalyses van de Fysium-behandelingen van appels en peren in Nederland en België. Op de maandagen proberen alle collega's op kantoor te zijn.”

CAF is een zelfstandig voorlichtings- en kenniscentrum voor de fruitteelt. Een van de medewerkers van CAF is Gijsbert Hakkert. Tijdens de oogst van appels en peren houdt hij zich voornamelijk bezig met de inzet en monitoring van de naaogstbehandeling met Fysium.

7.30 uur | Vruchtmonsters plukken

Onderweg naar kantoor pluk ik alvast enkele vruchtmonsters bij een teler in Neerijnen en Opijnen die we gebruiken voor onze rijpheidsmonitoring. Vervolgens begint de dag op kantoor met ons teamoverleg rond 8.00 uur, waarbij we de actualiteiten in het veld en voor ons werk bespreken.

9.00 uur | Contactmoment regiovoorlichters

Na het teamoverleg sluiten we aan bij de voorlichters van AR Plant aan de koffietafel. Hier wordt uiteraard het weekend besproken, maar daarnaast is dit een belangrijk contactmoment voor ons als CAF met de regiovoorlichters, om ook met hen de actualiteiten en de adviezen richting de telers te bespreken.

10.00 uur | Het lab in

Rond 10.00 uur start ik met de rijpheidsmonitoring in ons uitstal- en vruchtmonitoringslab. Dit lab wordt ook gebruikt voor de Fysium-effectiviteitsbepaling. Hier verwerk ik de monsters die ik vanmorgen geplukt heb, evenals de monsters die collega Joris Wisse altijd op maandagmorgen meeneemt vanuit percelen in Zuidwest-Nederland. De resultaten van de monitoring verwerk ik in een nieuwsbrief voor de fruittelers.

12.00 uur | Lunch

In Waardenburg lunchen we met z'n allen in de kantine. Dat is altijd een gezellig moment.

12.30 uur | Analyse Fysium-monsters

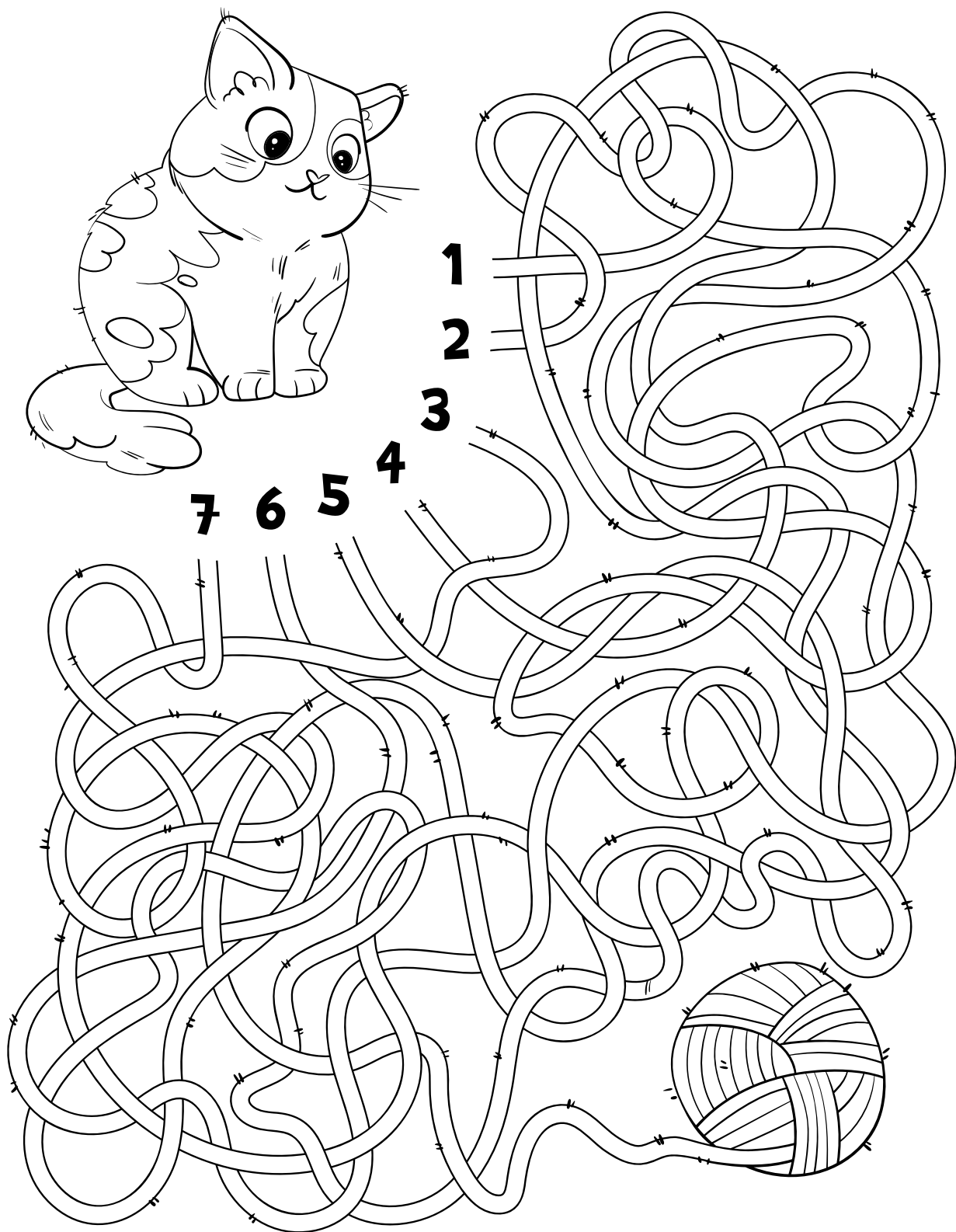
Na de lunch begin ik met het analyseren van de Fysium-monsters, samen met collega Lianne van Haarlem. Zij is sinds dit seizoen mijn back-up voor het Fysium-proces. De inslagmonsters van peer worden voorzien van een behandeladvies en direct naar de teler en regiovoorlichter gemaïld. De resultaten van de effectiviteitsmetingen worden ook altijd direct met de klant gedeeld. Binnen CropSolutions verzorgen we als service- en kennisproduct van CAF ook de Fysium-effectiviteitsmetingen voor CZAV, Agrea, Heyboer en Luc Pauwels uit België.

15.00 uur | Op weg naar Wageningen

Ten behoeve van het Fysium-behandeladvies voor peer laten we monsters door de Wageningen Universiteit analyseren op de ethyleenproductie. Vanmiddag haal ik bij twee telers enkele monsters op uit de koeling die ik gekoeld naar Wageningen breng.

16.45 uur | Monsters afleveren en naar huis

Tegen 17.00 uur lever ik de monsters af, waarna ik weer in de auto stap op weg naar huis. Tijdens het Fysium-seizoen heb ik intensief contact met de regiovoorlichters van de verschillende CropSolutions-partners. De autoriteit benut ik daarom om voorlichters en klanten te bellen. Dan zit m'n werkdag erop.

Naam: _____

Woonplaats: _____

Adres: _____

Leeftijd: _____

Postcode: _____

Doolhof

Deze poes is de draad kwijt! Wil je kans maken op een leuke prijs? Zoek dan de juiste weg naar het bolletje wol. Stuur de oplossing op naar Redactie Uniek, Antwoordnummer 377, 6700 WB Wageningen (postzegel is niet nodig). Veel plezier!

Uitslag zomerpuzzel

Er is in de zomer weer druk gepuzzeld. De oplossing was: **'Zomer in ons land: van zonneshijn tot modderpoel'**. Uit alle inzendingen hebben we een winnaar getrokken. Dit is geworden: Hedwig Tiggeloven uit Vragender VAN HARTE GEFELICITEERD! De prijs komt snel naar je toe!

Jongveeactie

Jonge dieren zijn gevoelig en verdienen daarom extra zorg. Van 14 oktober t/m 20 december 2024 heeft AR een mooie jongveeactie.

- Bij afname van 500 kg kalvermelk ontvang je een gratis verpakking van Vitallin of Vitalrecovert. Deze Denkacare-producten ondersteunen het welzijn en de ontwikkeling van het jonge kalf. Bij afname van een volle pallet ontvang je beide actieproducten.
- Tijdens de actieperiode geldt 5% korting op een BigBox AR Kalver TMR. Op pagina 30 in deze Uniek lees je meer over dit unieke product.

Kijk op argroep.nl/jongveeactie voor informatie of scan de QR-code met je smartphone.

Hoofdkantoor

Rijnhaven 14, Wageningen,
Postbus 610, 6700 AP Wageningen
T 0317-499599 | info@argroep.nl

AR Voer

T 0317-499510 | voer@argroep.nl

AR Plant

Zandweistraat 20, Waardenburg
Postbus 610, 6700 AP Wageningen
T 0418-655944 | plant@argroep.nl

AR Biologisch

T 0317-499575 | biologisch@argroep.nl

AR Bedrijfsontwikkeling

T 0317-499599
info@ar-bedrijfsontwikkeling.nl

AR Coproducten

T 0316-293966 | 06-10546974
info@ar-coproducten.nl
www.ar-coproducten.nl

AR Paard

T 0317-499595 | info@arpaard.nl
www.arpaard.nl

CAF

T 0418-655927 | info@caf.nl | www.caf.nl

Rijnzate

T 0317- 499542 | info@rijnzate.nl
www.rijnzate.nl

Welkoop-winkels AR

Barneveld | Didam | Elst | Geldermalsen
Putten | Veenendaal | Wijk bij Duurstede
Woudenberg | Wageningen | Zaltbommel

www.argroep.nl